

Anàlisi crítica dels Mitjans de comunicació: Mundial de MotoGP

Estudi de cas: Enfrontament entre Valentino Rossi i Marc Márquez

Autora: Anna Carlos Hernández

Tutor acadèmic: Narcís Iglesias Franch

Estudis: Grau en Comunicació Cultural

Centre: Facultat de Lletres. Universitat de Girona

Curs acadèmic: 2017-2018

Data de lliurament: 24/07/2018

Agraïments

Al meu tutor, Narcís Iglesias, per fer possible que aquest treball estigui a les teves mans.

A la meva família per tot el recolzament que m'han donat.

Al meu marit per ser el meu màxim suport, per ajudar-me en tot, i fer de la nostra
passió pel motociclisme, un estil de vida

A Nicky, Luis, Marco, Andreas, Ángel, Dani, Bernat, i tots aquells que ens han deixat
fent allò que més els agradava.

I a tu, que m'estàs llegint

Moltes gràcies

Anna

Índex

1. Introducció	Pàg. 4
2. Justificació/Objectius	Pàg. 5
3. Metodologia	Pàg. 6
4. Marc teòric	Pàg. 7
5. Part teòrica	Pàg. 11
5.1. Els esports i els mitjans de comunicació	Pàg. 11
5.1.1. L'esport en l'actualitat	Pàg. 11
5.1.2. L'esport com a espectacle	Pàg. 12
5.1.3. Relació entre comunicació i esport	Pàg. 13
5.1.4. Influències	Pàg. 14
5.2. Periodisme Esportiu	Pàg. 17
5.2.1. El concepte de periodisme	Pàg. 17
5.2.2. El periodisme especialitzat	Pàg. 18
5.2.3. Història del periodisme esportiu	Pàg. 19
5.2.3.1. Primeres publicacions	Pàg. 20
5.2.3.2. Periodisme esportiu a Espanya	Pàg. 20
5.2.3.3. Premsa esportiva a Catalunya	Pàg. 22
5.2.3.4. Primeres publicacions del motor	Pàg. 23
5.2.3.5. Principals publicacions i referents actuals	Pàg. 24
5.3. El llenguatge al periodisme esportiu	Pàg. 26
5.3.1. Gèneres periodístics	Pàg. 26
5.3.1.1. La notícia	Pàg. 26
5.3.1.2. La crònica	Pàg. 27

5.3.1.3. El reportatge	Pàg. 28
5.3.1.4. L'entrevista	Pàg. 29
5.3.1.5. Gèneres d'opinió	Pàg. 29
5.3.2. Característiques del llenguatge esportiu	Pàg. 30
6. Estudi de cas: Enfrontament entre Marc Márquez i Valentino Rossi	Pàg. 33
6.1. Antecedents i explicació dels fets	Pàg. 33
6.2. Cronologia	Pàg. 34
6.3. Consideracions prèvies a l'anàlisi	Pàg. 35
6.4. Anàlisi de peces periodístiques	Pàg. 36
6.4.1. Posició, composició i intertextualitat	Pàg. 36
6.4.2. Alteritat	Pàg. 39
6.4.3. Fonts i punts de vista	Pàg. 40
6.4.4. Evolució	Pàg. 43
6.4.5. Llenguatge	Pàg. 48
6.4.6. Conclusions de l'anàlisi	Pàg. 48
7. Conclusions	Pàg. 49
8. Bibliografia	Pàg. 51
9. Annexos	Pàg. 54

1.INTRODUCCIÓ

Des de mitjans del segle XX la importància de l'esport ha crescut enormement. Si ens fixem en la quantitat de mitjans de comunicació que avui dia es dediquen al món esportiu, es pot observar com, actualment, és un dels fenòmens més destacats de la nostra societat.

La comunicació en el món de l'esport és un camp que ha estat molt poc estudiat pels investigadors al llarg de la història. Però l'interès que genera és tan alt, que és molt important investigar els processos de comunicació que sorgeixen al seu voltant. L'esport és un fenomen de masses, i com a tal, els mitjans de comunicació hi dediquen bona part de la seva informació.

Aquest treball vol donar una visió global de la presència del món de l'esport en els mitjans de comunicació, centrant-se sobretot en el periodisme esportiu. L'objecte d'estudi serà la cobertura mediàtica i el tractament informatiu que la premsa escrita dona al Mundial de Motociclisme. Ens fixarem sobretot en la manera en què aquests mitjans transmeten la informació, tenint en compte el llenguatge, les referències, la perspectiva i el tipus de gèneres periodístics més utilitzats.

Sabem que l'esport mediàtic per excel·lència és el futbol, però el motociclisme ha anat guanyant molta importància al nostre país en els últims anys, sobretot gràcies als èxits aconseguits per pilots espanyols com Marc Márquez, Maverick Viñales o Jorge Lorenzo. Per veure el tractament que els mitjans donen a la informació del Mundial de MotoGP, ho farem a través de l'anàlisi de les peces periodístiques que van sorgir ara fa gairebé tres anys, arran de l'enfrontament entre dos pilots del MotoGP: Valentino Rossi i Marc Márquez.

Abans de l'Octubre de 2015 les notícies que sorgien del Mundial només estaven relacionades amb victòries, derrotes, fixatges i títols mundials. Però a partir d'aquella data, tot va canviar. En aquell moment, tothom, fos aficionat o no, havia llegit o escoltat coses sobre el Mundial de Motociclisme. Mai se n'havia parlat tant d'una acció entre dos pilots com la que va passar al circuit de Sepang al 2015. Un enfrontament que encara avui dia genera expectació i notícies, gairebé tres anys després.

2.JUSTIFICACIÓ/OBJECTIUS

Des de sempre m'ha interessat el món del motociclisme i la seva relació amb la comunicació. Fa gairebé 10 anys, vaig fer el meu treball de recerca sobre els mitjans de comunicació al Mundial, i ara he volgut continuar la investigació sobre la matèria, incidint molt més en la relació que els mitjans tenen amb l'esport.

Com veurem més endavant, els esports susciten molt d'interès en gran part de la població i és per això que és molt necessari analitzar com els mitjans ens informen en matèria esportiva i com exerceixen la seva influència.

Objectius:

- Veure què és el que s'entén per esport i com aquesta concepció ha anat variant al llarg del temps.
- Fer un anàlisi de la relació entre els mitjans de comunicació i els esports, i saber en què s'influencien els uns als altres
- Conèixer quin és el tipus de llenguatge utilitzat pel periodisme esportiu, quines són les seves característiques i quins són els gèneres periodístics més utilitzats.
- Fer un anàlisi crítica dels mitjans de comunicació centrant-nos en les peces periodístiques d'un esdeveniment en concret. Analitzar les fonts, els marcs, i la imparcialitat dels diferents mitjans.

3.METODOLOGIA

El treball està dividit en dues parts: D'una banda la part teòrica, i per l'altra la pràctica. La part teòrica s'ha basat sobretot en la investigació sobre autors i obres que tracten la relació entre l'esport i els mitjans de comunicació. Pel que fa a la història del periodisme esportiu, he volgut centrar-me sobre tot en el cas espanyol. No he volgut fer massa èmfasi en aquest apartat, però sí que val la pena fer un recorregut previ.

La part de la història de la premsa del motor, no s'ha pogut fer més extensa ja que hi ha molt poca investigació d'aquesta branca del periodisme esportiu. La part actual s'ha realitzat a partir de la recerca de les diferents publicacions que s'escriuen actualment. Després he investigat sobre la teoria del periodisme esportiu, centrant-me més en el llenguatge i en el gènere.

Per la part pràctica he fet un anàlisi de les peces periodístiques que van sorgir durant els dies posteriors al 25 d'octubre del 2015, agafant notícies de les principals publicacions espanyoles sobre el tema. Malgrat que en la cronologia que descriu més endavant, el període de temps és més extens, he volgut sintetitzar les notícies només amb les peces que van sorgir els primers dies, ja que crec que són les de més importància.

4.MARC TEÒRIC

El tema central d'aquest treball és l'anàlisi de com tracten la informació els mitjans de comunicació que es centren en matèria esportiva. Però per poder fer un anàlisi de manera correcta, primer cal explicar una sèrie de conceptes relacionats, en els quals es basarà la investigació.

Més endavant veurem com l'esport s'ha consolidat com un espectacle de masses sent un dels temes més comentats dins l'esfera pública. La noció d'esfera pública va ser exposada per Jürgen Habermas al seu llibre *Historia y crítica de la opinión pública. La transformación estructural de la vida pública*, publicat al 1962. Segons Habermas, durant la primera època de l'Anglaterra burgesa, es van desenvolupar nous àmbits de la vida pública com teatres, cafès o museus. Tot plegat va propiciar l'aparició de grups que es dedicaven a la discussió pública sobre afers que se situaven entre l'esfera privada i l'estatal.

Aquests són els orígens del que avui s'entén com esfera pública, l'espai on es genera l'opinió pública. Aquesta és la tendència de pensament d'una societat o d'un individu sobre un tema que suscití interès social. En aquesta esfera pública, els mitjans de comunicació tenen un paper fonamental ja que tenen el poder de estimular i reestructurar la manera en què es produeixen aquest tipus de discursos, a la vegada que poden influir a l'individu perquè tingui una determinada forma de pensar.

Com explica Walter Lippmann al llibre *La opinión pública*, els mitjans de comunicació de masses construeixen un entorn informatiu a través del qual ens fan arribar les informacions que consideren rellevants per la vida diària, ja que en societats tan grans, ens seria impossible arribar a tot el que passa des d'una perspectiva directa.

Però els mitjans de comunicació fan alguna cosa més que informar. Seleccionen i organitzen jeràrquicament les informacions que ens fan arribar. Actuen com una mena de *gatekeeper*¹, un "porter" que té la capacitat per triar els relats o esdeveniments que serà notícia. En certa manera, amb allò que trien com a notícia, fan que el seu paper influeixi finalment en l'opinió pública. La figura del *gatekeeper* tot i no tenir la importància de fa

¹ És un concepte introduït per Kurt Lewin al 1947. Els primers estudis sobre la figura del *gatekeeper* els va fer David Mannin White al 1950, quan va sol·licitar al director d'un diari que li expliqués perquè acceptava o rebutjava una determinada història.

unes quantes dècades, continua present en les noves formes de comunicació relacionades amb les TIC i les xarxes socials.

Aquest paper dels mitjans com a “porters” de la informació, pren molta rellevància en la teoria de l'*agenda setting*, fonamentada en les teories de Lippman, segons la qual la funció dels mass media és seleccionar els temes d'actualitat i jerarquitzar-los. Els estudis de l'*agenda setting* consideren que els mitjans, més que incidir en allò que la gent ha de pensar, determinen els temes que són al centre dels debats i les controvèrsies col·lectives.

També és clau per la investigació, la teoria del *framing*, segons la qual, els mitjans de comunicació procuren un marc (*frame*) amb el qual observen la realitat que ens envolta i, alhora, ens proporcionen algunes claus d'interpretació. Els marcs són determinades maneres d'organitzar i d'estructurar la percepció d'un fenomen seguit per la ciutadania.

L'esport no és diferent. Els mitjans participen activament en la construcció d'un determinat pensament per tal d'influir en els lectors. En aquest treball s'analitzarà com els mitjans fan aquesta construcció del pensament i quin tipus d'influència causen. Un element que comparteixen les diferents teories d'anàlisi de textos és la concepció de que el llenguatge no és només un conjunt de significants amb un significat, sinó que el seu ús constitueix un procés d'etiquetatge del món que ens envolta. El llenguatge no és neutral sinó que té una forma objectiva de veure el món.

Les diferents teories crítiques d'anàlisi de textos tenen 4 aspectes clau:

- Una posició crítica envers el coneixement donat per descomptat i un escepticisme envers la visió de què les observacions del món s'imposen com a naturals.
- Un reconeixement de què la forma com entenem el món que ens envolta està històrica i culturalment definida.
- El convenciment de què aquesta forma d'entendre el món no està determinada per la mateixa naturalesa del món, sinó pels processos socials utilitzats en la construcció del coneixement.
- Consens en el plantejament de problemes de recerca sobre les formes de coneixement vinculades a les accions i pràctiques dels individus en societat.

Ens centrarem sobretot en una de les teories que més interès ha posat en l'anàlisi dels textos periodístics, l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD).

L'Anàlisi Crítica del Discurs és un tipus d'investigació analítica que estudia la manera en què l'abús del poder social, el domini i la desigualtat són practicats i reproduïts pels textos i els discursos orals. Així doncs, estudia com està construït el text, com es relaciona amb els discursos precedents, però també la comunicació no verbal que l'acompanya i els papers socials dels interlocutors que afecten al contingut.

Va sorgir als anys 70 com un corrent autònom centrat sobretot en les relacions de poder que es transmetien amb el llenguatge. Utilitza la semiòtica i la sociologia per extreure conclusions sobre la configuració del discurs. Els primers treballs d'aquest corrent van continuar les investigacions que s'havien realitzat en la lingüística crítica. Els principals representants del ACD són Norman Fairclough, Ruth Wodak i Teun Van Dijk.

Fairclough i Wodak resumeixen els principis bàsics del ACD:

- L'ACD tracta de problemes socials.
- Les relacions de poder són discursives.
- El discurs constitueix la societat i la cultura.
- El discurs fa un treball ideològic.
- El discurs és històric.
- L'enllaç entre el text i la societat és immediat.
- L'anàlisi del discurs és interpretatiu i explicatiu.
- El discurs és una forma d'acció social.

L'ACD no té mètodes fixos, sinó que fa servir els mètodes adequats en el plantejament i l'anàlisi dels problemes socials. L'anàlisi del discurs és molt important ja que aquest té la capacitat de decidir quina és la veritat més convenient, i de fer-la creure.

Pel que fa al periodisme esportiu, cada cop hi ha més treballs a l'Estat Espanyol dedicats a aquest tema, sobretot centrats en la relació que hi ha entre esports i mitjans de comunicació, relacionant-ho amb l'economia, la globalització o la política. També sorgeixen cada cop més articles acadèmics sobre el tractament que fan els mitjans de la informació esportiva. Si que és cert, però, que no hi ha estudis centrats en la informació dedicada al motociclisme, sinó que la majoria es basen en el món del futbol.

Un autor fonamental per poder elaborar la part teòrica i pràctica d'aquest treball ha estat Antonio Alcoba, periodista i professor de Periodisme Especialitzat a la Facultat de Ciències de la Informació a la Universitat Complutense de Madrid i un dels autors espanyols amb major producció en aquest tema.

El periodismo deportivo en la Sociedad moderna (1980) estudia la importància de l'esport a la societat moderna, o les fonts i canals de la informació esportiva. Al 1987 va publicar *Deporte y comunicación*, una obra on fa un recorregut històric de la relació que ha existit entre l'esport i la comunicació. *Cómo hacer periodismo deportivo* (1993) és un manual on Alcoba marca les directrius per la correcta elaboració del periodisme esportiu. Al 1999 escriu *La prensa Deportiva. Tratamiento inédito sobre el genero específico del deporte* on planteja les característiques del periodisme esportiu i els trets fonamentals que ha de tenir un bon periodista i mitjà esportiu. Per últim, però no menys important, i sobretot la base de la qual parteix aquest treball, *Periodismo deportivo* (2005) on analitza aspectes dels llibres anteriors, com l'expansió de l'esport, les característiques del llenguatge esportiu i l'estructura de la informació esportiva, però incorporant el seu anàlisi a altres mitjans com la ràdio, televisió i Internet.

5. PART TEÒRICA

5.1 ESPORTS I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Els esports sempre han estat presents durant tota la història de la humanitat, hagi estat per necessitat, plaer, per espectacle o negoci. Per poder analitzar més endavant el que actualment fan els mitjans esportius, primer hem d'introduir l'esport en l'actualitat i la seva relació amb els mitjans de comunicació.

5.1.1 L'esport en l'actualitat

Actualment l'esport és un dels entreteniments més comuns entre tota la població. Aquesta concepció com a font lúdica està molt lluny de la dels seus inicis, on els primers humans el practicaven només per sobreviure. Julián García Candau creu que “El nacimiento del deporte debe considerarse desde el momento en que, además de ser una fuente de divertimento para quién lo practica, y de esparcimiento para quién lo ve, contiene lo que en definitiva acaba siendo su esencia, es decir, la competición”². Segons ell, la caça o la pesca dels primers homínids no es podria considerar un esport pròpiament dit, ja que en aquest cas, el practicaven només per sobreviure. Candau, entre d'altres autors, considera que l'origen dels esports com a competició es troba a la Grècia Clàssica.

Els esports són una de les esferes socials més comunes des de l'Edat Moderna. Són diverses les causes que segons alguns autors han propiciat que això sigui així. Com per exemple, l'aparició del temps lliure i l'oci, que van fer que es pogués dedicar gran part del temps a activitats no productives. Candau creu que la Revolució Industrial va ser decisiva en l'expansió de la cultura esportiva³.

La popularitat dels esports a nivell social va permetre que passés de ser una activitat de caire lúdica a ser una de més professional. Això va propiciar que comencés a entrar en joc el factor econòmic. El paper dels esports dins la cultura de les societats modernes ha anat creixent paulatinament, al mateix ritme que ha anat augmentant el temps d'oci. També ha anat creixent des del punt de vista econòmic, a través d'una major despesa en aquest tipus de consum, i d'una major oferta.

² García Candau, J. “Deportes” a *Historia de los espectáculos en España*, Castalia, Madrid, 1999, p. 529.

³ op. cit, p. 533

Els esports són un element essencial de la societat, tant per les persones que els practiquen com per les que els segueixen als mitjans, i també pels valors que transmet. Antonio Alcoba destaca la gran massa mediàtica que mobilitzen: “El sitio ocupado por los deportes en los medios informativos, así como la incidencia en los temas de conversación, demuestran que, tanto los deportes de participación como el deporte espectáculo, ofrecen a las sociedades occidentales más atractivos espirituales que todas las religiones formales del mundo.”⁴

5.1.2. L'esport com a espectacle.

L'esport és un dels fenòmens més populars i és també una font inesgotable de personatges i arguments per als mitjans de comunicació moderns. Les històries de superació, d'èxit, de victòria o de derrota, troben en la premsa esportiva un bon aliat.

Avui dia parlar d'esport no només fa referència a la pràctica com a activitat física, sinó que implica altres formes culturals de viure'l. Miguel de Moragas va fer una classificació on distingia 4 formes de viure l'esport:

- L'esport com activitat física
- L'esport espectacle
- L'esport als «mass media»
- L'esport virtual.

Els esports als «mass media» s'han convertit en una de les principals formes d'entreteniment a les societats modernes, i en una gran font d'ingressos tant pels organitzadors com per als distribuïdors. Però també ha canviat la forma de gaudir de l'esport, ja que fins que no es van generalitzar les retransmissions esportives, l'única manera de veure les competicions era assistint a l'anomenat “esport espectacle”. Amb l'aparició de la televisió aquesta forma de participar en l'esport va canviar radicalment.

L'esport com a activitat física no cal explicar-lo. L'esport virtual, en canvi, és aquell que és recreat. No es tracta de veure un esdeveniment esportiu, sinó de recrear-lo, com per exemple, en el cas dels videojocs. Aquesta tendència a la ficció, també ha afectat als esports en els mitjans de comunicació de masses incloent publicitat virtual a les seves retransmissions, o interrompent les competicions amb anàlisis gràfiques o estadístiques convertint les competicions en un producte audiovisual.

⁴ Alcoba, A. *Periodismo deportivo*, Editorial Síntesis, Madrid, 2005, p.29

El que a nosaltres ens ocupa, com a centre d'interès dels mitjans de comunicació, és l'esport espectacle. Santiago Romero Granados el defineix com “el conjunto de todas aquellas actividades deportivas que, realizadas por deportistas profesionales, son capaces de generar un gran interés en la sociedad y en los medios de comunicación”⁵. Aquest mateix autor destaca que el punt més àlgid de l'esport espectacle es va produir a finals del segle XX i principis del XXI, fins arribar a avui dia, que és impossible pensar en l'esport, sense tenir en compte la seva espectacularitat.

L'esport espectacle és una activitat econòmica amb beneficis en diversos àmbits: econòmic, turístic, social, i també a nivell esportiu. La gran expectació que suscita, també genera un estímul a practicar-lo, encara que molts el reben com un espectador passiu. Alcoba creu que sovint es promociona a l'esportista d'alt nivell com un model a seguir, un ideal que s'ha d'imitar.

Gran part dels esports s'han convertit en un espectacle, malgrat que avui dia no tots susciten el mateix interès. Hi ha esports que s'acostumen a anomenar minoritaris, ja que no tenen la mateixa quota de públic i només se'ls fa cas quan guanyen algun premi o competició. Però això no vol dir que no mereixin la mateixa cobertura mediàtica que, per exemple, el futbol.

Els mitjans de comunicació han estat en part els responsables d'aquest impuls mediàtic i diferenciació entre els esports minoritaris i els esports de masses. La retransmissió d'algunes competicions esportives són veritables esdeveniments socials, que agrupen milers d'espectadors davant dels televisors. Per tant, els esports de masses constitueixen un element socialitzador entre els aficionats.

5.1.3. Relació entre comunicació i esport

Com hem vist en els apartats anteriors, l'esport ha esdevingut un dels fenòmens socials i culturals amb major importància en les últimes dècades. En l'actualitat, la relació entre comunicació i esport a les societats contemporànies és molt important ja que mitjançant l'anàlisi d'aquesta simbiosi es poden esbrinar les condicions en què es desenvolupen les indústries de la cultura i la comunicació.

⁵ Romero Granados, S. “Deporte rendimiento, espectáculo y patrocinio”, en, Comunicación y deporte, Comunicación Social, Sevilla, 2005, p. 207.

En els últims anys, ha augmentat el nombre de mitjans especialitzats, el nombre de pàgines dedicades a la premsa esportiva i l'oferta de programació esportiva. Però aquesta importància no només és quantitativa, sinó que també és cultural. Els mitjans de comunicació no només difonen els valors de l'esport, sinó que els transformen, implicant a milers de persones que mai han practicat ni practicarán aquell esport: els espectadors.

Diversos autors sostenen que la comunicació s'ha convertit en un instrument essencial de les organitzacions esportives. Segons Andrew Billings les primeres referències escrites sobre els esports són anteriors a Crist, remuntant-se fins a les cultures gregues. Billings troba publicats resultats d'alguns esdeveniments esportius en algunes publicacions de la dècada de 1830. Aquestes seccions esportives no eren gaire valorades, però van anar canviant a mesura que va créixer l'interès per part dels lectors.

L'estudi sobre la relació entre la comunicació i l'esport és bastant recent. Els primers treballs van començar als anys setanta, tractant temes com la influència de les retransmissions televisives a l'experiència esportiva, els prejudicis racials a la cobertura mediàtica de les competicions, o la satisfacció proporcionada pel consum televisiu de l'esport. Fins a aquell moment, s'analitzava només la influència que els mitjans exercien sobre l'esport. La relació entre esport i mitjans no es va començar a estudiar en profunditat fins a principis dels 80, quan per influència dels *cultural studies* britànics, es van ampliar els temes d'estudi de les Ciències Socials. Es va començar a investigar sobre com els mitjans donaven forma a la concepció de l'esport.

A partir dels anys 90, les investigacions es van centrar en la relació econòmica dels mitjans amb el món esportiu, una relació basada només en l'interès. Es va començar a examinar més detingudament quin paper jugava el llenguatge televisiu per exaltar els aspectes dramàtics i conflictius de l'esport per reforçar les identitats dominants i construir un imaginari col·lectiu per atraure més audiència.

5.1.4. Influències

Alguns sectors del món de l'esport interpreten l'espectacle esportiu com quelcom contrari a la seva veritable essència. Els que hi estan a favor, creuen que els mitjans de comunicació són una mena de promotors que ajuden a crear afició. Aquestes influències contribueixen també a la pèrdua d'independència dels mitjans. Alguns comentaristes deixen de ser pròpiament periodistes per convertir-se en narradors implicats en l'espectacle.

La relació que la comunicació té amb l'esport, es pot veure des de dues perspectives: d'una banda, la influència que els mitjans exerceixen sobre l'esport, i la que l'esport exerceix sobre els mitjans.

La influència de l'esport sobre els mitjans

La influència que l'esport exerceix en els mitjans es nota sobretot en la seva programació i en l'economia, encara que també es pot observar en altres àmbits com ara la tecnologia, amb la implantació de noves tècniques d'enregistrament d'imatges, o el prestigi de les institucions mediàtiques.

Pel que fa a la programació, els esports són una font inesgotable de notícies. Els programes o les retransmissions esportives representen una part molt important de les emissions televisives. No és estrany doncs, que bona part de les emissions més vistes de la història de la televisió a Espanya estiguin vinculades amb l'esport. Al 2017 el moment televisiu amb més audiència va ser la pròrroga del partit entre el Reial Madrid i el Bayern de Munich, amb 10,1 milions d'espectadors i un 46,7% de share⁶. Els programes esportius són una aposta segura per als mitjans de comunicació ja que són relativament econòmics de produir i molt rentables per les audiències.

Com diu Moragas, els esports han estat el principal causant de la implantació de noves tecnologies en els processos comunicatius, com l'ús dels satèl·lits, del vídeo o de les càmeres especials. Els programes esportius són molt rentables tant per la ràdio com per la televisió ja que són productes relativament econòmics, amb uns alts índexs d'audiència.

La influència dels mitjans sobre l'esport

La influència que els mitjans exerceixen en l'esport és encara més gran. Fins als anys 70 l'esport encara mantenia una certa distància. Tenien la mateixa influència que podien tenir altres institucions com l'economia, la política o la cultura. Això va canviar quan es van començar a realitzar les retransmissions en directe. Des d'aquell moment els mitjans ja no eren només uns intèrprets dels esdeveniments esportius sinó que s'havien convertit en productors.

Aquí es va començar a canviar la relació. Es van començar a adaptar els calendaris esportius nacionals i internacionals a les exigències dels mitjans de

⁶ Albertini, "Las 50 emisiones más vistas de la televisión española en 2017", en Espinof, 2/01/18, consulta el 4/4/18

comunicació. Es va començar a buscar la periodització i es va evitar el solapament entre els esdeveniments per no perdre audiència. Aquesta influència afectarà també a la relació cultural entre els esports i els espectadors. Augmentarà el significat de la victòria, com també ho farà el dramatisme de la derrota. Perdre una final del mundial de futbol, per exemple, es pot arribar a viure com un drama nacional.

L'evolució tecnològica dels mitjans de comunicació ha influït molt al món esportiu, però diversos autors, com Billings o Moragas, creuen que la televisió va suposar un canvi transcendental. Moragas explica com la relació entre esport i comunicació ha estat una constant durant l'últim segle, des dels Jocs Olímpic del 1894: “Primero la fotografía y el cine, después la radiodifusión y finalmente, un medio que debía transformar las condiciones del deporte: la televisión”⁷.

Un altre aspecte on es veu aquesta influència, i del qual hem parlat anteriorment, és la jerarquitització de la importància d'alguns esports. Qui determina la popularitat dels esports ja no és únicament l'espectacle esportiu, sinó també les audiències. Aquells esports que susciten major interès tindran una major presència als mitjans.

En definitiva, com s'ha pogut veure en aquest apartat, l'èxit del fenomen esport-espectacle entre la població és innegable, fet que ha propiciat que, amb el pas dels anys, els mitjans de comunicació li reservin un lloc privilegiat als seus espais. La participació en les activitats esportives, tant passives com actives, ha portat al periodisme esportiu a convertir-se en un gènere de masses amb moltes publicacions específiques dedicades a aquesta temàtica.

⁷ Moragas, M. Comunicación y deporte en la era digital. *Investigación Social y Deporte*, 8, 2008, p. 15-24

5.2 PERIODISME ESPORTIU

En aquest apartat, es farà un breu repàs a la història del periodisme esportiu, sobretot centrat en el cas espanyol. No aprofundirem gaire en aquest tema, ja que no és el tema central del treball.

5.2.1.El concepte de periodisme

La Real Acadèmia Espanyola defineix el periodisme com la “captació i tractament, escrit, oral, visual o gràfic de la informació en qualssevol de les seves formes o varietats”⁸. A la pràctica, el concepte és més difós, ja que la professió del periodista s’ha anat diversificant amb el pas del temps. Hi ha autors que fins i tot creuen que aquesta figura pot acabar desapareixent, com per exemple Ignacio Ramonet. Ramonet creu que el periodista està en vies d’extinció, degut sobretot a què, gràcies a la revolució econòmica i tecnològica, la forma de transmetre la informació ha canviat, fent que l’intermediari entre informació i ciutadà gairebé sigui innecessari.

Alberto Moncada, defineix els tres pilars clàssics del periodisme com informar, formar i entretenir, remarcant la importància de la informació: “La información es la materia prima de la economía contemporánea. Sin información no funcionan las máquinas, ni los sistemas. La información es la base de cualquier estrategia política o mercantil. Conseguir información relevante forma parte de la condición humana.”⁹

El periodisme és la mètode que la societat ha creat perquè ens mantinguem informats. Analitza la realitat proporcionant una interpretació el més acurada possible. Lorenzo Gomis assenyala que el periodisme té un caràcter interpretatiu, decideix que és el que es diu de tot el que ha anat passant últimament. Són molts els autors que defineixen el concepte i coincideixen en diversos aspectes comuns: informació, novetat, actualitat, veracitat... En definitiva, el periodisme es pot resumir com aquella activitat que consisteix en recollir informació de fonts fiables, resumir-la, i difondre-la per a un públic, en un mitjà de comunicació.

⁸ "Periodismo". Diccionario de la Lengua Española (DRAE), 22ª edició

⁹ Moncada, A. Manipulación mediática, Ediciones Libertarias, Madrid, 2000, p. 9.

5.2.2. El periodisme especialitzat

El periodisme esportiu no deixa de ser un tipus de periodisme especialitzat. Es centra en informar sobre un tema en concret. Aquesta especialització requereix el coneixement d'una matèria amb rigor i exactitud. Cada àmbit té unes característiques i un contingut propis, per aquest motiu, el periodista ha de ser un bon coneixedor de la temàtica. El periodista ha de ser clar i precís en les transmissions dels coneixements específics, amb l'ús de l'estil i el gènere periodístic adequat.

Segons Montserrat Quesada: “Por periodismo especializado entendemos lo resultante de la aplicación minuciosa de la metodología periodística de investigación en los múltiples ámbitos temáticos que conforman la realidad social, condicionada siempre por el medio de comunicación que se utilice como canal, para dar respuesta a los intereses y necesidades de las nuevas audiencias.”¹⁰

Hi ha quatre aspectes que defineixen que és el periodisme especialitzat:

- És necessari conèixer la realitat sobre la qual s'ha d'informar.
- Es defineixen molt bé els àmbits temàtics, és a dir, el periodista no ha de saber de tot, sinó que només ha de ser expert en la seva àrea.
- S'han de contextualitzar molt bé les informacions.
- S'ha de satisfer la demanda d'informació especialitzada per part d'alguns sectors de l'audiència.

El periodisme especialitzat ha sorgit com una resposta a la gran competència que cada vegada més hi ha als mitjans de comunicació. L'evolució de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com el sorgiment d'audiències selectives va crear la necessitat cada cop més gran d'informacions més particulars, rigoroses i elaborades per professionals amb uns coneixements sòlids de la matèria que tracten.

Quesada defineix les diferències entre el periodista generalista i el periodista especialitzat. Creu que els generalistes busquen la rapidesa a l'hora d'informar, prioritzen l'exclusiva i mantenen una actitud molt receptiva. Donen prioritat a les dades per sobre

¹⁰ Quesada, M “Periodismo especializado” a *Introducción a la comunicación y a la información*, Ariel Comunicación, Barcelona, 2001, p.132.

de la opinió o l'anàlisi. El periodista especialitzat però, situa els fets en el seu context i dona el seu punt de vista.

Els professionals de la informació tenen la obligació de recopilar, analitzar, sintetitzar i jerarquitzar, i comunicar els fets de tal manera que el públic assimili el missatge. Aquesta tasca l'haurà de fer basada en un camp concret, el que implicarà utilitzar un lèxic especialitzat, amb més precisió, i a través d'uns gèneres periodístics determinats.

5.2.3.Història del periodisme esportiu

L'àmbit del periodisme especialitzat centrat en els esports és el periodisme esportiu. Al ser un fenomen cultural de masses, el periodisme esportiu és una part molt important de l'àmbit periodístic.

Antonio Alcoba divideix l'evolució de l'activitat esportiva en diverses fases. La primera pertany al descobriment de l'activitat esportiva, el joc, fet que va generar l'interès en el propi descobridor, i va fer que el difongués als altres. En aquesta etapa es produiria una protocomunicació de l'esdeveniment esportiu, en la qual la tribu comunicaria els seus resultats a les altres. Alcoba creu que aquestes converses servien per evadir-se d'altres temes i hi situa l'origen de la informació esportiva.

Durant l'edat mitjana, l'activitat física recupera el caràcter lúdic que havia perdut en la època antiga, diferenciant el tipus d'esport que practiquen els senyors i els súbdits. Els primers practicaven aquells esports que els servien per combatre: tir amb arc, tornejos o esgrima. Al mateix temps, els altres van descobrir nous esports com la pilota, o el golf. Però la gran revolució no es produiria fins al segle XIX, quan l'esport es comença a desenvolupar en l'àmbit educatiu gràcies a l'educació física.

Els avenços tecnològics que es van anar desenvolupant al llarg del següent segle van fer que l'esport tingués una major presència en molts camps de l'activitat humana. Aquests avenços van permetre un abaratiment dels costos de producció dels diaris, i al ser més econòmics, arribaven a més part de la població. Es comencen a buscar notícies que captin l'interès dels lectors i es troba en els esports una bona base.

Sorgeix el periodisme esportiu com a resultat de l'expansió de l'esport i de l'interès que generava. Els empresaris van haver de començar a incloure aquestes informacions a les seves publicacions, augmentant el número de pàgines, fet que al final va comportar que es generessin publicacions exclusivament esportives.

5.2.3.1. Primeres publicacions

Els primers diaris esportius van néixer a Anglaterra i aviat van arribar a tota Europa. El primer diari esportiu del qual es té constància va ser *Sportsman*, creat a Londres al 1852 i que al 1859 va ser absorbit per *Sporting Life*¹¹. A França el primer diari esportiu va ser *Le Vélo* al 1892, malgrat que es tenen dades d'una revista dedicada a la informació hípica anomenada *Journal des Haras*, editada a Paris des del 1828 i que va durar més de mig segle. Durant aquesta època a Paris van sorgir nombroses revistes de caça, hípica, natació o ciclisme.

Als Estats Units, una de les primeres publicacions generalistes en incloure informacions esportives va ser *The New York Journal* al 1895. Va començar incloent informació sobre curses de cavalls, i quan van veure l'èxit, van continuar amb altres esports. 31 anys més tard va aparèixer el primer titular a la premsa relacionat amb el món de l'esport. Va ser al *The New York Times*, el 24 de setembre de 1926¹².

Entre finals del segle XIX i principis del XX són moltes les publicacions que creen o organitzen noves competicions. Per exemple, *L'Auto*, va organitzar la primera volta ciclista a França o el *New York Herald Tribune* crea la Copa Gordon Bennet. Una altra publicació que val la pena anomenar és *La Gazzetta dello Sport* que es va començar a publicar al 1896 convertint-se en el diari esportiu més antic del món.

La veritable consolidació dels mitjans esportius va venir de la mà dels Jocs Olímpics entre el 1896 i el 1912. A Espanya va ser l'èxit de la selecció espanyola als Jocs Olímpics d'Amberes al 1920 el que va impulsar l'auge del contingut esportiu a la premsa.

5.2.3.2. Periodisme esportiu a Espanya

Les primeres informacions de caràcter esportiu a Espanya comencen a aparèixer a mitjans del segle XIX per influència de la premsa d'Anglaterra i França. Van començar a proliferar multitud de publicacions dedicades als esports, ja fossin dedicades a un esport en concret o a esports d'una mateixa família.

La primera publicació esportiva espanyola va ser *El Cazador*, revista il·lustrada que va sortir a la llum al 1856 a Barcelona amb una tirada quinzenal, dedicada a defensar els

¹¹ Altabella Hernández, J. "Historia de la prensa deportiva madrileña" en Ramón Zabalza (Coord.) Orígenes del deporte madrileño, Comunidad de Madrid, Madrid, 1987, pp. 174-175.

¹² El titular estava dedicat a la rebuda del boxejador Gene Tunney a Nova York, homenatjat pel poble novaiorquès després de guanyar.

drets dels caçadors. Com aquesta publicació sorgiran altres com *La Caza*, (1965) a Madrid o *El Columbaire* (1966) a València. Com es pot veure, les primeres publicacions esportives que es van crear a Espanya tenien a veure amb el món de la caça. També sorgiran algunes publicacions dedicades al ciclisme o altres dedicades a la gimnàstica. De totes les publicacions d'aquesta època, les que es van estar publicant durant més temps van ser *Crónica del Sport*, *El Pelotari* i *Los Deportes*. Una de les causes del declivi d'aquestes publicacions va ser el naixement de *El Mundo Deportivo* que va aparèixer a Barcelona l'1 de febrer de 1906 com un setmanari.

A mesura que va avançar el segle XX, nous esports van anar adquirint una major importància tant en el nivell de la pràctica com en la presència en els mitjans, i començaran a sorgir noves publicacions que compartiran lloc amb les més veteranes. Durant els anys 20 es comencen a desenvolupar les revistes d'humor, i el periodisme esportiu no va ser una excepció. Les més importants van ser *El guirigay* i *La Barrila Deportiva*, a Astúries i *Sidral Sportiu* a Barcelona.

Durant la Guerra Civil i el franquisme es van produir algunes publicacions que encara continuen avui dia. Al 1938 es va crear a San Sebastián *Marca Semanario Nacional de los Deportes*. Més tard es va traslladar a Madrid i es va incloure en l'anomenada Prensa del Movimiento durant el règim de Franco. En aquesta època el periodisme esportiu tenia una missió educadora, i establia la prohibició de narrar sobre aspectes violents, xifres de traspassos, dimissions, o qualssevol crítica a organismes administratius de l'esport. Aquestes limitacions van anar augmentant, però també ho va fer la difusió del futbol.

Al 1966 es va aprovar la Ley de Prensa del Movimiento, amb a qual es van començar a eliminar les barreres del periodisme esportiu, i que va afavorir una major llibertat temàtica, amb l'aparició de nous diaris esportius, com l'*As* al 1967. Després de la mort de Franco, el règim desapareix i s'instaurà la democràcia que va portar la llibertat de premsa.

El 3 de novembre de 1979 es va publicar a Barcelona el diari *Sport*, sent la primera publicació espanyola amb pàgines a color. Els diaris esportius d'aquesta època, *Marca*, *As* i *Mundo Deportivo* acaben consolidant-se, augmentant cada cop més el nombre de públic convertint-se en el tipus de premsa més llegida del país. Davant d'aquest èxit, la premsa generalista posarà més interès en els temes esportius, dedicant-hi fins i tot suplementos.

5.2.3.3. Premsa esportiva a Catalunya

La premsa esportiva a Catalunya comença a mitjans del S.XIX amb l'aparició dels primers cercles socials sorgits al voltant de l'esport. La premsa esportiva a Catalunya és actualment una de les que té més publicacions i més seguidors. Al primer terç del segle XX, es va impulsar la creació d'una terminologia en català per al futbol, a través de l'adaptació dels anglicismes a la fonètica catalana, i també l'ús de la crònica com a gènere esportiu per excel·lència. També cal destacar l'existència de diaris esportius centrats sobretot en l'esport rei. Aquesta afició per l'esport va permetre l'aparició de 6 grans tipus de publicacions:

- Publicacions informatives d'actualitat esportiva.
- Publicacions de crítica i informació d'un esport concret.
- Setmanaris humorístics i satírics dedicats al futbol.
- Butlletins informatius d'associacions i clubs.
- Premsa institucional, publicacions anuals de grans esdeveniments esportius i publicacions no seriades.

La premsa esportiva catalana pateix una regressió durant la Guerra Civil espanyola, que aturarà la normalització de la premsa fins la mort de Franco, quan es recuperarà la normalitat. Durant aquesta època la premsa esportiva va patir un procés de politització ja que s'expressava en els esports, el que no es podia dir a la premsa normal, com per exemple amb el catalanisme a través del barcelonisme.

El sorgiment de la ràdio i la televisió va canviar la manera de consumir l'esport ja que tenien característiques que la premsa escrita no podia oferir, com, per exemple, la immediatesa de la informació, la visió o audició en temps real de l'esdeveniment esportiu. L'aficionat utilitzarà la ràdio o la televisió per gaudir de l'espectacle esportiu, i els mitjans escrits per conèixer els resultats i el posterior anàlisi.

Entre els seixanta i vuitanta, la premsa d'informació general inicia grans canvis en les seccions d'esports, que generen un gran interès als espectadors. Sorgeixen suplementes dedicats al comentari dels esports i també apareixen titulars esportius a les portades de la premsa generalista. Ja al S.XXI els esports augmenten la seva presència als mitjans així com la seva valoració dins de la professió periodística.

5.2.3.4. Primeres publicacions del motor a Espanya

Una de les branques del periodisme esportiu és la dedicada al motociclisme o a l'automobilisme, anomenada periodisme del motor. No és gens fàcil trobar referències explícites d'aquestes primeres publicacions, sigui per la difícil localització dels exemplars com per les condicions en què es conserven.¹³

Entre el 1900 i el 1936 el mercat de l'automòbil a Espanya no era tan ampli com a altres països. No obstant, van començar a sorgir publicacions que dedicaven una gran part de les seves pàgines al sector automobilístic. Aquest nou sector va generar un gran interès per part de la població i va fer que hi hagués una forta demanda d'informació tant tècnica com mecànica per part dels lectors.

Les primeres revistes del motor van sorgir a França durant l'última dècada del S.XIX, i van començar a proliferar a partir d'aquell moment. El creixement va ser tan gran que abans de que comencés el nou segle ja hi havia una vintena de publicacions. A Espanya seguia creixent el nombre d'aficionats al motor dia rere dia. Sorgien nous vehicles, noves millores, i el públic demanava més informació sobre totes les novetats, els esdeveniments programats o la nova normativa relacionada amb l'ús de vehicles. El 10 de novembre de 1899 veu la llum a Barcelona la primera revista especialitzada sobre l'automòbil anomenada *El Automovilismo Ilustrado* de periodicitat quinzenal.

Durant els anys previs a la Guerra Civil, el món automobilístic va aconseguir una gran importància al territori Espanyol. El circuit de Lasarte de San Sebastián es va convertir en un referent internacional de proves automobilístiques. En ell es van celebrar durant molts anys la Gran Semana Automovilística, així com els Grans Premis d'Espanya d'Automobilisme i el Gran Premi d'Europa de l'any 1926. El públic ja no volia només informació i novetats sinó que els pilots del moment com Enzo Ferrari, Emilio Materassi o els espanyols Joaquín Palacios o Oscar Leblanc van començar a ser grans ídols entre la població.

Any rere any van continuar sorgint noves publicacions. Al 1927 va sorgir *Motor Sport. Revista mensual del motorismo Deportivo*, una de les primeres publicacions dedicades al món de la moto. Al 1932, la marca Ford va crear una publicació especialitzada de la seva

¹³ López de Aguilera Clemente, C. El nacimiento de la prensa del motor en España. Las primeras revistas del automóvil, publicat a *Revista Latina de Comunicación Social*, 63, Universidad de La Laguna, Tenerife, 2008, pág 445.

marca, la revista Ford, d'estil magazín que incloïa continguts de la marca i dels seus productes. Al 1934, l'Automóvil Club de Valencia, va posar en marxa *Rutas*, i al 1936, poc abans d'esclatar la Guerra Civil, es va publicar la revista *Auto*.

Aquestes són algunes de les publicacions més importants que es van crear en els inicis, encara que hi va haver moltes més. A més a més també hi va haver altres publicacions de caràcter no periòdic com programes de proves, guies, anuaris... que es dedicaven exclusivament al món del motor.

[5.2.3.5 Principals publicacions i referents actuals](#)

L'existència d'Internet i de les xarxes socials ha propiciat la proliferació de continguts dedicats al motociclisme en detriment de les publicacions en paper. Cada cop més les persones s'informen mitjançant Internet, Twitter o altres xarxes socials de manera gratuïta, i això ha comportat que les vendes de publicacions especialitzades hagin disminuït. Tot i així, hi ha dues publicacions a l'Estat Espanyol dedicades al món del motociclisme que són les més importants: Solo Moto i Motociclismo.

Motociclismo va néixer al maig del 1951 com un suplement de vuit pàgines dedicades al motociclisme dins la revista Motor Mundial. Vuit mesos més tard va passar a ser una revista independent de 32 pàgines. Entre els col·laboradors habituals destaquen el nord-americà Dennis Noyes i Carlos Pernat, mànager de pilots i comentarista.

Solo Moto és una revista quinzenal d'informació general sobre la motocicleta. És un dels referents internacionals sobre tot allò relacionat amb la moto. El primer número va aparèixer al març del 1975. L'aparició de Solo Moto, amb força pàgines en color, va representar una important innovació en el sector, ja que la única publicació de característiques similars que existia era Motociclismo, que es publicava en blanc i negre.

Pel que fa als referents periodístics dins del periodisme del motor actual hi ha uns quants noms que valdria la pena destacar:

Dennis Noyes és una de les figures més importants del periodisme del motor al nostre país des de que va arribar d'Estats Units l'any 1965. Ha dedicat tota la seva vida al motociclisme com a provador, comentarista, tècnic, organitzador i també com a pilot. Va començar la seva carrera com a periodista a Espanya primer amb Solo Moto i després amb la revista Motociclismo amb la seva coneguda sèrie d'articles "Cinta americana" El

seu pas per la televisió ha estat també molt important, sent comentarista tècnic de les curses per Antena 3, Televisió Espanyola o Mediaset.

Damià Aguilar és un dels assidus del *paddock* ja que porta 19 anys retransmeten notícies del Mundial. Al 2017 va publicar juntament amb Pere Flores “A 300 per hora”, un llibre on es fa un repàs a l’Edat d’or del motociclisme.

Ernest Riveras és la veu del motociclisme des de fa molts anys. Abans treballava per Televisió Espanyola i ara a Movistar +. Avui en dia seria impossible imaginar-nos les curses sense la seva veu, ni sense les dades o curiositats que explica en cada Gran Premi. Dins del seu equip també trobem a Izaskun Ruiz, una de les cares més conegudes dins del *paddock* del Mundial. Una altra veu femenina és la de Nadia Tronchoni que des del 2010 és l’encarregada de les informacions sobre el Mundial al diari El País.

Aquest és només un exemple d’alguns periodistes que es dediquen a informar sobre el Mundial de Moto GP, ja que només comptant els dels mitjans espanyols, hi ha moltíssims més.

5.3. EL LENGUATGE AL PERIODISME ESPORTIU

Abans de endinsar-nos en les característiques pròpies del llenguatge utilitzat al periodisme esportiu s'ha de fer breu apunt sobre els diferents gèneres periodístics que existeixen i veure quins són els més utilitzats en matèria esportiva.

5.3.1. Gèneres periodístics

Els gèneres periodístics són els recursos que ens ajuden a classificar el tipus d'informació que redacta el periodista, i que ajuda a que el lector reconegui que és el que està llegint. Abans de continuar exposant els gèneres més utilitzats pel periodisme esportiu, cal fer una classificació més general. No hi ha una classificació universal, sinó n'existeixen moltes, però si que la majoria d'autors coincideixen en la distinció entre gèneres informatius i d'opinió. Hem distingit els 5 gèneres clàssics per excel·lència: notícia, crònica, reportatge, entrevista i gèneres d'opinió.

5.3.1.1. La notícia

És el gènere més habitual al periodisme informatiu. El seu objectiu és reflectir amb la major exactitud possible la realitat que vol mostrar el periodista. Utilitza frases curtes, estil directe i un desenvolupament cronològic o piramidal segons la complexitat dels elements informatius. A les notícies no hi ha lloc per incloure opinions o valoracions. Responen al model de les 6w: que, qui, quan, com, on i perquè. Les notícies es construeixen amb fets rellevants, nous per al lector, i s'obvien els petits detalls.

Molts autors consideren que és molt important l'interès del públic per definir que és notícia i que no. Mar de Fontcuberta creu que “las noticias son la consecuencia de la necesidad (y el deseo) de los humanos de conocer el estado del entorno social y físico. Los lectores cuando interpretan las noticias suelen moverse en varias direcciones: a) interés en lo que ocurre en un lugar específico; b) interés en actividades de personas y organizaciones específicas; c) interés en temas especiales”.¹⁴

Alcoba considera que la notícia és la base fonamental del periodisme esportiu: “Noticia es, según los teóricos, aquel acontecimiento o hecho de interés general que debe ser comunicado pero, también, un hecho inédito o insólito que produzca curiosidad o emoción, al que los periodistas, a la hora de formar el mensaje, deben tratar de contestar

¹⁴ Mar de Fontcuberta. *Estructura de la noticia periodística*, A.T.E, Barcelona, 1980, p. 12.

a las clásicas y famosas cinco 'W' [...]. En periodismo deportivo la noticia es el fundamento de la información de este género y gira en torno a ella, con variantes que van desde la noticia recogida por el propio periodista en la fuente a la remitida por un comunicado de prensa”¹⁵.

El llenguatge utilitzat en aquest gènere dins del periodisme esportiu ha de ser el propi a l'estil periodístic: breu, clar i concís. A diferència d'altres temàtiques, les notícies esportives no estan exemptes d'adjectius qualificatius. Es pot resumir la notícia com el relat d'un fet nou amb l'objectiu d'informar a un determinat públic interessat en aquell esdeveniment, de manera clara i objectiva.

5.3.1.2. La crònica

La crònica és molt similar a la notícia, ja que també tracta un esdeveniment inèdit, però en aquest gènere, si que està permesa la visió subjectiva de l'autor. La paraula crònica deriva del grec *cronos*, que significa temps. Per aquest motiu alguns autors defineixen la crònica com la narració d'un fet de forma continuada. Martínez Albertos la defineix com “Narración directa e inmediata de una noticia con ciertos elementos valorativos, que siempre deben ser secundarios respecto a la narración del hecho en sí. Intenta reflejar el que ha sucedido entre dos fechas.”¹⁶

Després de la notícia, és el gènere més comú. Ordena els elements informatius a tractar en funció de la seva importància. Busca la claredat informativa amb l'ajuda d'algunes interpretacions i judicis de valor. L'estil és clar i directe. Es tracta d'un gènere molt similar al reportatge, però es distingeix en la valoració que se'n fa dels fets. També es molt important la temporalitat. La seva característica principal és la valoració al mateix temps que es va explicant.

Lorenzo Gomis, destaca que la valoració que se'n fa depèn del punt de vista del periodista: “La crònica no pide la estricta asepsia informativa de la noticia. El cronista firma el relato y participa en el acontecimiento que cuenta como testigo, no siempre imparcial. El lector acepta que el cronista explique también sus impresiones. No es un género de opinión, porque su función es informar, hacer saber lo que ha pasado, pero el

¹⁵ Antonio Alcoba. *Cómo hacer periodismo deportivo*, op. cit., p. 139.

¹⁶ José Luis Martínez Albertos. “Aproximación a la teoría de los géneros periodísticos”, en Juan Cantavella, José Francisco Serrano (coords.). *Redacción para periodistas: informar e interpretar*, Barcelona, Ariel, p. 65.

relato rezuma el talante del cronista”.¹⁷ També creu que té un llenguatge propi apassionat, ple d’imatges i exageracions, que ajuda al lector a participar.

És important també que el periodista que fa la crònica sigui especialista en la matèria per tal de traslladar el seu relat amb la mateixa vivesa que claredat. El text ha d’estar escrit de manera molt senzilla perquè sigui intel·ligible per a tothom. Les cròniques acostumen a estar reservades per especialistes en la matèria, els corresponents, i per aquest motiu s’ha de tenir en compte que si el periodista escriu la seva crònica sobre el terreny, el clima del moment pot influir en les seves apreciacions.

Una particularitat de la crònica esportiva enfront de la del periodisme general és la publicació de la fitxa o dades tècniques de l’esdeveniment en l’estructura de la crònica. No es poden oblidar aquestes dades ja que és probable que alguns lectors no hagin pogut presenciar l’esdeveniment.

5.3.1.3. El reportatge

És un gènere molt similar a la crònica, però es diu que el reportatge es diferencia per l’extensió, ja que acostuma a ser més llarg. També es diferencia en que no afegeix interpretació dels fets. Aquest gènere tracta informacions d’urgència i actualitat, encara que no han de ser notícies del mateix dia. Es tracta una investigació més profunda sobre un fet noticable, però que també pot agafar temes del passat per contextualitzar l’actualitat.

Martínez Alberto creu que el reportatge es distingeix de la notícia en la literarietat del text: “Hay asimismo un factor diferencial que permite establecer una clara línea divisoria entre información y reportaje: el estilo literario. Mientras que en el primero de los géneros el lenguaje es seco, riguroso, ceñido al hilo del acontecimiento, en el reportaje hay que admitir una libertad expresiva que no tiene cabida en la información”.¹⁸

Malgrat aquesta voluntat literària, el reportatge no oblida la seva missió informativa, ja que al cap i a la fi prové de la notícia, com molt bé recull Alcoba: “De cualquier noticia puede surgir el gran reportaje, máxima ésta para no olvidar. Si la noticia es el hecho y su publicación la culminación de una labor periodística, con posterioridad, el seguimiento de la misma aportará nuevos datos que parecían no existir. Con ellos surge el reportaje

¹⁷ Lorenzo Gomis. Teoría de los géneros periodísticos, UOCpress, Barcelona, 2008, p. 166.

¹⁸ Martínez Albertos, J.L, Curso general de redacción periodística, Paraninfo, Madrid, 2012, p.302

que permitirá un mayor apoyo de espacio en el medio, para su trasmisión a los clientes y receptores. Los reportajes son fruto de una cuidadosa investigación. En esa misión, el periodista [...] debe recolectar el mayor número posible de datos para, con esa herramienta y una vez seleccionada, dar forma a la información”.¹⁹

5.3.1.4 L'entrevista

A més a més de ser un gènere periodístic, l'entrevista també forma part de la investigació d'un periodista. Montserrat Quesada entén l'entrevista com un gènere que té una doble vessant: “En términos periodísticos hay que entender la entrevista en un doble sentido: como el método mediante el cual un profesional de la información, el periodista, entre en contacto con un personaje público, el entrevistado, del que ha presupuesto un interés periodístico, bien por sus declaraciones, o su cargo o por su propia personalidad, i como el texto final que el periodista redacta, después de conversar con el entrevistado y aplicar unas técnicas específicas de interrogación”²⁰

L'entrevista es pot considerar com un subgènere de la notícia, l'objectiu de la qual és informar de les opinions d'algú. El periodista ha de documentar-se molt bé prèviament perquè les preguntes siguin molt més interessants. És un gènere informatiu, ja que informa objectivament de la conversa mantinguda entre el periodista i un personatge d'interès.

L'entrevista també és un gènere molt utilitzat al periodisme esportiu ja que a través d'ella, el lector pot conèixer alguns dels pensaments dels esportistes més coneguts. Els reportatges han perdut importància, quedant més relegats a publicacions mensuals o setmanals més que a les diàries.

5.3.1.5. Gèneres d'opinió

El gènere d'opinió presenta diverses variants com l'article, la crítica, l'article, l'editorial, la columna, etc. La principal diferència amb la resta de gèneres és que el seu objectiu no és informar sobre esdeveniments o actualitat de manera imparcial, sinó oferir el punt de vista de qui l'escriu. Normalment van signats per l'autor, perquè d'aquesta manera quedin molt ben diferenciats de la resta d'informacions.

¹⁹ Antonio Alcoba. *Cómo hacer periodismo deportivo*, op. cit., p. 140

²⁰ Montserrat Quesada. “La entrevista”, en Juan Cantavella, José Francisco Serrano (coords.). *Redacción para periodistas: informar e interpretar*, Barcelona, Ariel, p. 375.

L'estil de l'article d'opinió és lliure, però la seva veracitat dependrà de la credibilitat de l'autor. Serveixen per complementar la informació, per això és recomanable que l'autor sigui expert o bon coneixedor del tema. Normalment aquests espais estan reservats per als col·laboradors habituals del mitjà.

Els articles d'opinió al periodisme esportiu acostumen a ser reflexions d'alguns aspectes determinats de l'esdeveniment esportiu, com l'arbitratge, l'actitud d'un jugador, canvis en l'estratègia, etc.

5.3.2. Característiques del llenguatge periodístic esportiu

En l'actualitat, el llenguatge periodístic esportiu es caracteritza per ser una variant de l'ús col·loquial de la llengua. Cada vegada més, molts estudiosos creuen que l'ús que els mitjans fan de la llengua, acostuma a ser poc acurat, i en algunes ocasions, incorrecte. Molt sovint utilitzen el llenguatge amb una finalitat estètica, i no només amb voluntat informativa. Els articles d'opinió, la publicitat, les cròniques esportives... tenen el desig i la voluntat de captivar al lector.

El llenguatge esportiu és molt peculiar ja que comparteix característiques del registre col·loquial i del llenguatge literari. És un tipus de llenguatge que destaca per la seva pèrdua de serietat. Segons Alcoba, la informació esportiva “provoca una rotura con las estructuras del orden establecido en la comunicación, debido, principalmente, al sector de clientes y receptores a quien va destinada. En eso influye el lenguaje deportivo y la poca seriedad con que son tratadas las informaciones, [...] llenas de palabras extraídas del vocabulario coloquial, impensables de ser utilizadas en otros géneros específicos”.²¹

És cert que l'augment de la informació esportiva en les últimes dècades ha anat propiciant la creació d'un nou llenguatge amb multitud de termes i expressions noves que ha evolucionat amb personalitat pròpia. Els mitjans de comunicació esportius contribueixen a ampliar l'idioma creant usos lingüístics, i noves accepcions, que acabaran incorporant-se al diccionari.

No obstant, també és un llenguatge que fa un ús massa col·loquial d'algunes formes, un abús de paraules estrangeres i utilitza un lèxic bastant pobre. Molts justifiquen aquest ús del llenguatge per la immediatesa amb què han de estar redactades les notícies, de manera que, per evitar errors, se sol fer ús de frases fetes o models d'oracions determinats

²¹ Alcoba López, A. Cómo hacer periodismo deportivo, Madrid, Paraninfo, 1993.

que es poden utilitzar de forma recurrent per explicar un mateix tipus de notícia. La limitació de l'espai, moltes vegades també afavoreix l'ús d'una escriptura més compacte.

D'aquesta manera, la premsa esportiva, amb l'objectiu d'entretenir més que informar, ha adoptat algunes característiques típiques de la premsa sensacionalista, tant en el llenguatge com en la forma. Aquesta tendència fa que els criteris de selecció s'alterin, fent que es doni més rellevància a aspectes que en un principi no en tindrien tanta, i no donant importància a allò que veritablement en té.

Jesús Castañon diu “La consolidación de la lengua periodística como lengua de prestigio ha sido frecuentemente puesta en entredicho, puesto que se ha considerado a los medios de comunicación como agentes de deterioro del idioma. En este marco general, el periodismo deportivo ha sido acusado de empobrecer el vocabulario, de usar irresponsablemente los distintos niveles de la lengua y de favorecer una información dirigida al goce en vez de al desarrollo de la inteligencia en la lectura”.²²

Lèxic del llenguatge esportiu

Freqüentment, sobretot en les retransmissions televisives o radiofòniques el comentarista esportiu ha de cobrir espais morts on no passa res, i és llavors quan haurà de posar en pràctica la seva capacitat per atraure l'interès de l'espectador. Per Julián García Candau, hi ha tres problemes en la informació esportiva: la excessiva tendència a l'opinió, la inflació de termes procedents de l'anglès i la proliferació de terminologia bèl·lica.

Per Fernando Lázaro Carreter, en canvi, el llenguatge esportiu abusa massa d'una sèrie de recursos com l'ús de l'epítet, les metonímies, l'al·lusió que recorda el lloc d'origen o l'ús de l'antonomàsia. També es caracteritza per el gran nombre de sinònims que s'utilitzen.

Per tant, el llenguatge esportiu és de vegades exagerat i casi extravagant, però extremadament ric. Presenta també un gran nombre de paraules que provenen d'altres idiomes, fonamentalment de l'anglès, i que en opinió d'alguns autors, és excessiu. Molt sovint el terme estranger ha acabat desplaçant al corresponent terme autòcton.

²² Castañón, J. El lenguaje periodístico del fútbol . Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Valladolid., 1993Valladolid p.9

La majoria d'ells han estat adaptats a les característiques fonètiques de la nostra llengua, creant fins i tot termes derivats. Al llenguatge utilitzat en les cròniques esportives hi ha molta adjectivació fortament marcada, tant en positiu com en negatiu. Aquesta adjectivació dota al text d'un major grau d'expressivitat. En aquest sentit, també destaca l'ús de altres camps semàntics, que es traslladen al vocabulari esportiu:

- Vocabulari de l'àmbit religiós.
- Vocabulari del camp de la salut.
- Paraules relacionades amb situacions bèl·liques.
- Vocabulari procedent de la música.

Els diferents camps semàntics traslladats al terreny esportiu són il·limitats, tan sols hem representats aquells més comuns. Amb freqüència la necessitat de dotar d'expressivitat al text, el periodista fa ús de la funció poètica amb la qual el discurs queda revestit amb diferents elements que el doten d'humor, d'al·legories, etc. Alguns d'aquests recursos són la connotació, l'ús ornamental de l'adjectiu, les redundàncies expressives, les frases fetes, i l'ús de figures retòriques. Per tot això, s'ha d'admetre que si bé el llenguatge esportiu té molts errors, també és un llenguatge molt creatiu amb la capacitat de renovar-se constantment.

6. ESTUDI DE CAS:

ENFRONTAMENT ENTRE MARC MÁRQUEZ I VALENTINO ROSSI

6.1. Antecedents i explicació dels fets

Era el mundial de 2015. Valentino Rossi portava tres anys des que havia tornat a córrer per Yamaha després de les dues temporades a Ducati. Portava tres anys intentant aconseguir el seu desè títol mundial. Semblava que el 2015 seria l'any en que aquesta fita es faria realitat. Valentino Rossi anava líder del mundial, amb Jorge Lorenzo com a únic perseguidor en la lluita pel títol de campió. Quedaven poques curses perquè finalitzés la temporada. Era el Gran Premi de Malàisia, l'última prova del períple asiàtic, que, com cada any, consta de curses al Japó, Austràlia i Malàisia. Venien d'Austràlia, on Marc Márquez havia guanyat la cursa, superant a Rossi i a Lorenzo.

Rossi, a la roda de premsa del dijous abans de la cursa a Malàisia va acusar a Marc d'haver estat alentint el ritme a propòsit, per tal de perjudicar-lo: “Márquez jugó conmigo en Phillip Island, está bastante claro. Lo importante es que él sepa que yo lo sé. Estoy bastante preocupado, porque jugársela con Lorenzo cara a cara, intentar ganarle, ya es difícil. Ahora batir a Lorenzo parece que también supone ganar a Márquez. En Australia no hubo juego limpio como debería hacer un piloto profesional. Me ha decepcionado mucho. Sinceramente no me esperaba que tomara una posición tan clara. Y me preocupa porque intentará hacerlo también aquí y en Valencia”²³

Márquez no es va prendre bé les acusacions de Valentino, considerava que no tenia cap motiu per pensar que ell el volia perjudicar. Durant el diumenge, els nervis i el malestar general es respiraven en l'ambient. I aquests nervis van quedar patents durant les primeres voltes. Márquez va sortir amb el ganivet a la mà, i va lluitar durant les primeres voltes amb Rossi per la tercera posició de manera aferrissada. Valentino, cansat dels atacs de Marc, va voler fer-lo fora de la traçada, amb el conseqüent toc i caiguda de Marc.

²³ https://elpais.com/deportes/2015/10/22/actualidad/1445516123_400385.html

6.2. Cronologia dels fets:

- 25/10/2015 – Gp de Malàisia: Valentino fa fora a Marc de manera intencionada.
- 27/10/2015- La Federació Internacional de Motociclisme ratifica la sanció imposada per Direcció de Cursa, li treuen punts de carnet a Rossi, i haurà de sortir últim a la cursa de València.
- 30/10/2015- Valentino acudeix al TAS, el Tribunal d'Arbitratge de l'Esport, per tal de recórrer la sanció imposada per la FIM.
- 31/10/2015- Dos periodistes italians irrompen sense permís a casa de Marc Márquez i l'agredeixen verbalment
- 2/11/2015- Honda afirma que les dades de la telemetria de Márquez demostra que si hi va haver “patada”.
- 3/11/2015- Yamaha fa un comunicat oficial dient que en la seva telemetria la “patada” no existeix, i demanant que es deixi d'utilitzar aquest terme per referir-se al que va passar.
- 5/11/2015- El TAS diu no a Rossi, i haurà de sortir última València
- 8/11/2015- Rossi acaba quart, però no es suficient. Jorge Lorenzo es proclama campió del món de MotoGP.
- 9/11/2015- Rossi diu que va perdre el mundial perquè va haver-hi “biscotto” per part dels pilots espanyols.

6.3 Consideracions prèvies a l'anàlisi

Per analitzar quina ha estat la cobertura que els mitjans de comunicació van donar als fets del 25 d'octubre hem agafat les notícies que van sorgir els dies posteriors a l'acció. Hem preferit agafar informacions sorgides als diaris generalistes o als diaris esportius perquè creiem que el seu gran d'influència és major a la d'una revista especialitzada. A més a més la seva publicació diària ha facilitat veure l'evolució de les informacions al llarg dels dies. Altres aspectes que s'analitzaran seran: el punt de vista, les fonts utilitzades, l'alteritat i la credibilitat.

Malgrat que com hem dit abans, la cronologia d'aquest fet és molt llarga, ja que va generar notícies durant molt de temps, hem cregut més convenient només agafar informacions dels primers dies. S'han tingut en compte diferents aspectes, com la posició de la notícia tant dins del diari, com en la portada, o la seva relació amb les altres notícies. Per analitzar aquest fet, no només hem analitzat la premsa en paper, sinó també allò que els diferents mitjans van publicar a Internet.

Hem agafat diverses notícies de El País, ABC, MARCA, As, i El Periódico. Aquesta és només una petita mostra de totes les informacions que van sorgir, però hem considerat que, degut a què la majoria de mitjans van tenir la mateixa actitud davants dels fets, era més idoni només seleccionar unes quantes notícies. També hem fet un breu apunt sobre quina va ser la tònica general dels mitjans italians respecte als fets.

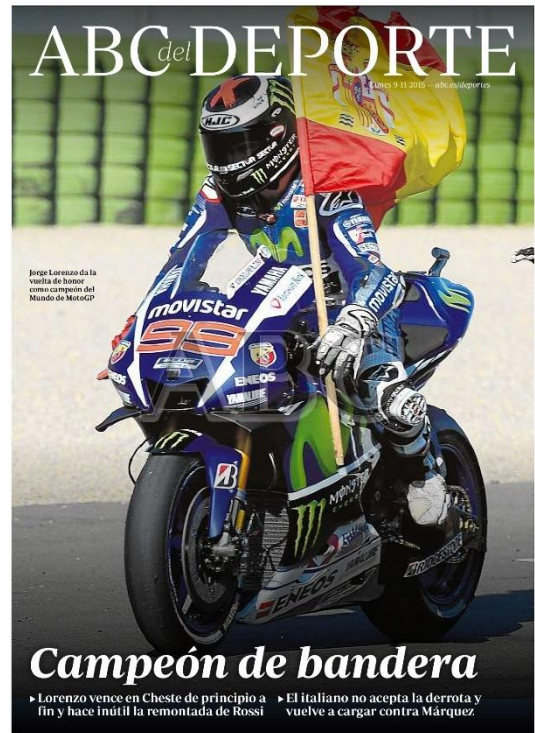
6.4. Anàlisi

6.4.1. Posició, composició i intertextualitat:

El primer que s'ha d'analitzar és la posició que ocupa la notícia respecte al mitjà en general, la manera com la mostren i la relació que té amb les altres informacions. A les publicacions del 26 d'octubre, el dia després a l'acció, la majoria de diaris van situar la notícia a portada, com és el cas de El País:

Si es compara per exemple amb la del dia després del Gran Premi anterior al circuit d' Austràlia, es pot observar una lleugera diferència en quant a la importància que se li dona. A la primera portada, del dia 26, es pot veure una fotografia del moment en què els dos pilots es toquen, mentre que a l'altra portada no en veiem cap. La mida del titular també varia molt, ja que en la primera portada veiem que té una mida més gran i que a més a més va acompanyat d'un subtítol, mentre que a l'altra, la notícia passa molt més desapercebuda.

Les seccions d'esports, gairebé sempre encapçalades pel futbol, van encetar les pàgines dedicades a la premsa esportiva amb la notícia sobre el mundial. La cobertura i la posició que se li va donar a aquesta acció només ha estat comparable a la que es dona quan un pilot espanyol guanya el mundial. Aquí veiem la de la secció d'esports que l'ABC va dedicar el 26 d'octubre, i la que va publicar el dia 9 de novembre, el dia després de què Jorge Lorenzo guanyés el campionat del món.

També veiem aquest destacament en les publicacions dedicades a l'esport. Tots els diaris esportius van dedicar una gran cobertura a l'esdeveniment. Si s'analitzen les últimes portades publicades pel diari MARCA abans del GP d'Austràlia, veiem com en cap d'elles es destaca cap informació sobre el Mundial de Motociclisme. També es pot observar la diferència entre aquesta portada i les altres. Amb un fons gris, i un quadre trencat, queda molt lluny de les atractives i acolorides portades dedicades majoritàriament al futbol.

Pel que fa a la intertextualitat, la noticia va ser abordada des de diferents perspectives. Aquest fet és molt evident a les planes webs dels diferent mitjans, ja que al no estar limitades per un nombre concret de pàgines en paper, poden tractar el tema amb diferents peces periodístiques. Si analitzem les informacions que van aparèixer a la web de MARCA, veiem com no només trobem la crònica del Gran Premi sinó que trobem altres notícies, com per exemple les declaracions de Rossi o Márquez, o una peça dedicada a

les 10 accions més antiesportives de la història. Aquestes peces complementàries ajuden a emmarcar la notícia i ajuden a que el lector pugui ampliar la informació.

6.4.2. Alteritat

L'actitud general dels mitjans de comunicació va ser criminalitzar l'acció que havia fet Valentino Rossi, tant a Espanya com a Itàlia. Tots havien vist el mateix, havien vist com Valentino es girava, mirava a Márquez i li donava una puntada de peu. Pràcticament hi va haver unanimitat. Pels mitjans espanyols era molt fàcil culpar a Rossi, que a més a més no era un pilot dels nostres, era un pilot de fora. En general, els mitjans de comunicació tenen un paper molt important en la construcció de les imatges col·lectives sobre qualsevol tema. La idea de l'alteritat a través dels mitjans de comunicació reforça les actituds que la societat adopta sobre les persones estrangeres.

Aquesta divisió entre els nostres i els pilots de fora és un fet que queda molt patent en el món del motociclisme, ja que sempre hi ha una continua divisió sobre els pilots que són d'aquí i els que no. Aquesta tònica general es reflecteix molt en els mitjans de comunicació, i sobretot en les notícies que hem seleccionat per exemplificar l'ambient general que es va viure aquell 25 d'Octubre. Aquesta divisió fa que, inconscient o conscientment l'espectador tendeixi a donar suport al pilot que li és més proper.

Nadia Tronchoni, redactora de la secció d'esports d'El País a la notícia sobre el gran premi es referia a Rossi com el pilot italià, mentre que a Márquez mai es referia com el pilot català. No és una característica única del text de Tronchoni sinó que es pot observar en les peces periodístiques de moltes publicacions:

Mela Chércoles al diari AS:

El recorte de puntos del español sobre el italiano, que tras deshacerse de Márquez rodó plácidamente en la tercera plaza, ha sido de cuatro puntos en Sepang, con lo que ahora la diferencia entre ambos es de siete. **Un hipotético empate a puntos haría a Lorenzo campeón en Cheste, por lo que necesita ganar allí y que Rossi sea tercero o peor. Si hiciera segundo, necesitaría que el 46 acabara cuarto. Y si fuera tercero por detrás de las dos Honda, le valdría que El Doctor fuera séptimo o peor.**

6.4.3. Fonts i punt de vista

Pel que fa al punt de vista, la majoria de mitjans espanyols van tenir la mateixa reacció: culpar a Valentino. En cap moment es va esperar a tenir més imatges del que havia passat, o a tenir més dades tècniques, en cap moment es va respectar la presumpció d'innocència. Tothom havia vist la cursa, i tothom veia que Valentino era el culpable.

Al començar la notícia que Nadia Tronchoni va escriure al diari El País, es pot veure el punt de vista de la periodista respecte l'esdeveniment, podem veure clarament a favor de qui es decantarà:

“Així que, després d'intentar inútilment que el d'Honda es posés a la seva roda per no perdre més distància amb el cap de cursa, l'ha tornat a avançar, i ha esperat al penúltim revolt, just abans de la recta de darrere: en lloc d'agafar l'interior, s'ha obert, ha fet que Márquez s'anés tancant cap a l'exterior, ha frenat i quan l'ha tingut ben a prop l'ha fet caure amb una puntada.” Amb aquestes paraules la periodista dona per suposat que la caiguda de Márquez ha estat una estratègia de Rossi, per fer-lo fora de la cursa. En relació a les diferents fonts utilitzades al llarg de la notícia, Tronchoni es va decantar pel comunicat de la Direcció de Cursa i les declaracions de Livio Suppo, director de l'equip Repsol Honda, l'equip de Marc Márquez: “Valentino ha donat una puntada a la moto de Márquez deliberadament i això és el que l'ha fet caure”. Que agafés les declaracions de l'equip de Marc Márquez i no les de Yamaha denota sobre quin bàndol declina la balança el mitjà

ABC Deportes - Motos

SÍGUENOS EN

Rossi: «Márquez ha ganado, quería que yo perdiera el título»

» El italiano niega la patada y arremete contra el español: «Su actuación ha sido peor incluso que en Australia»

La notícia donada per ABC esports es va basar en les declaracions de Valentino Rossi una vegada finalitzada la cursa: “No me gusta estar en esta fase, quería jugarme el título con Lorenzo. Pero Márquez ha demostrado lo que yo dije el jueves. Pensaba que era una advertencia y quería que pudiera reflexionar y comportarse de otra manera, pero lo ha hecho peor incluso que en Phillip Island. Eso de que yo le he dado una patada no es cierto. Hay imágenes: se ve que él me ha tocado con el manillar en la pierna izquierda y yo he perdido el pie. Cuando a mí me resbala él ya estaba en el suelo. No le he dado ninguna patada”.

Rossi afirmava no haver estat el causant de la caiguda. Valentino acusava a Marc d'alentir la cursa a propòsit i criticava l'estratègia que Márquez havia seguit a Austràlia. El punt de vista de l'ABC és diferent al de El País, ja que en comptes de utilitzar fonts properes al pilot d'Honda, presenta les declaracions de Rossi. Això ajuda a que el lector pugui fer-se un mapa més ampli del que va passar ja que té diferents punts de vista sobre els fets.

GP DE MALASIA | MOTOGP

Rossi tira a Márquez y saldrá último en Valencia

Ganó Pedrosa en una carrera marcada por la maniobra de Rossi con Márquez, al que tiró la suelo. El italiano ha recurrido la sanción. Jorge Lorenzo fue segundo y Valentino tercero.

 Mela Chércoles Blog Seguir

Malasia Actualizado a las: 25 octubre 2015 - 10:13h CET

A As la notícia va ser donada per el periodista Mela Chércoles, que porta 14 anys cobrint el Mundial de motociclisme per a diversos mitjans de comunicació. Al llarg de la notícia es pot veure com sentència a Rossi com a culpable. Només llegir el titular es pot veure a favor de qui està la notícia. Chércoles afirma que Rossi perd el cap quan fa l'acció contra Márquez. Fa referència a la roda de premsa del dijous d'aquella setmana dient que la cursa a Austràlia va ser una continua estratègia per part de Márquez. Chércoles agafa com a font les declaracions de Rossi a la roda de premsa. El periodista parla des de un punt de vista concret. El titular és totalment contundent i al llarg del cos es mantindrà donant diferents exemples.

MARCA
motor GP Malasia MotoGP 2015

LA CARRERA DE MALASIA PASARÁ A LA HISTORIA

Gana Pedrosa, recorta Lorenzo y Rossi la lía

- La victoria de Dani queda en segundo plano con **el incidente Valentino-Márquez.**
- **La sanción a Valentino es de tres puntos.**
- **Rossi: "Márquez me ha hecho perder el campeonato"**
- **Márquez: "Este incidente no es un lance de carrera"**
- **Lorenzo: "La sanción no es justa"**

JAIME MARTÍN. SEPANG 25/10/15 - 00:47. 3

Marca es decanta per mantenir el que tothom afirma: “A falta de la esperada decisión de la Dirección de Carrera juzgando la acción más polémica en la historia del Mundial, con la patada de Rossi a Márquez...”. En aquest cas es dona importància a la cursa de Dani Pedrosa, destaca el fet d’haver-se imposat des del principi i de marcar en tot moment el ritme de la cursa. La notícia va ser donada a les 08:47, per tant encara es desconeixia la sanció que tindria Valentino Rossi. Es basen per tant, en una única font i una sola veu.

el Periódico DEPORTES **MOTOGP**

GRAN PREMIO DE MALASIA

Márquez: "No solo yo le he perdido el respeto a Rossi, creo que mucha más gente"

■ 'El Doctor' asegura que el bicampeón catalán ha conseguido que no gane el Mundial "porque siempre ha trabajado para que lo gane Lorenzo"

El Periódico en aquest cas, es centra en les paraules de Márquez de fa uns anys, on ell afirmava que el seu ídol era Valentino Rossi. Amb aquestes paraules deixa clar que ja no ho és: "Creo que no solo yo le he perdido el respeto y he dejado de mirarlo con lo veía hasta ahora, creo que mucha más gente ha sacado conclusiones parecidas. Me duele, me duele mucho, entre otras cosas porque nos estamos jugando la vida y me habría podido hacer mucho daño, cosa que muy pocos piensan". El periodista cita literalment les paraules de Márquez en tot moment.

Aquesta notícia mostra diferents parts en les quals es dona en tot moment, un punt de vista objectiu. Presenta en primer lloc les declaracions de Márquez, i a continuació les declaracions de Valentino Rossi. Presentar la notícia d’aquesta manera ajuda a que el lector no creï judicis abans de temps i pugui escoltar les diferents veus i extreure conclusions. Al no decantar-se per cap dels dos pilots, la notícia el que fa es incitar a buscar més arguments, més punts de vista per saber qui té la raó respecte el que va passar.

El Mitjans italians no van escombrar cap a casa. Aquesta portada de La Gazzetta dello

Sport pot resumir l'opinió que van reproduir tots els Mitjans italians: Malgrat que condemnaven l'acció de Rossi, titllant-la de maniobra antiesportiva, deixaven clar la seva opinió, dient que va ser Márquez el que primer colpeja a Rossi. A les pàgines interiors del diari, parlen de "Targeta vermella per Rossi" i expliquen amb molts detalls la batalla que hi va haver entre els dos pilots i l'acció que va fer caure a Marc.

El diari dona la seva opinió sobre els fets dient que aquesta "és la pitjor manera de destruir un dels mundials més bonics dels últims anys". Recull també les declaracions

de Valentino on ell afirma que no volia fer caure a Marc Márquez. "Es verdad, quería molestarle, desviarle fuera de la trayectoria, pero no hacerlo caer: desgraciadamente nos hemos tocado, su manillar tocó mi muslo izquierdo y es por eso que ha volado".

6.4.4. Evolució

A mesura que van passar els dies, la informació que tenien sobre el que havia passat es va anar ampliant. Ja no només teníem un punt de vista sobre els fets, sinó que havien sorgit altres angulacions de les càmeres que van fer que veiéssim el xoc entre Rossi i Márquez d'una altra manera. I aquestes noves informacions es van veure traslladades als mitjans de comunicació, que van passar de condemnar a Rossi a salvar-lo.

És el cas, per exemple, del periodista Mela Chércoles, que el dia de la cursa va afirmar que Rossi li donava una puntada de peu a Márquez, i pocs dies després se'n retractava.

Se aprecia que Rossi tiene razón al decir que el español se apoya en él y que mueve la pierna fruto de ello, pero antes frena, busca a Marc, le deja sin sitio y le tira.

Mela Chércoles

Blog

Seguir

Madrid Actualizado a las: 30 octubre 2015 • 11:59h CET

Quin és el principal motiu del canvi de la seva versió? Les noves fonts d'informació de les que disposava. Al principi només es contava amb les imatges que tots havíem vist per la televisió. Després, els nous enfocaments, i les versions dels dos pilots, van ajudar a perfilar una mica millor el que havia passat. Chércoles diu: “Vaya por delante una rectificación: He de eliminar la palabra ‘patada’ empleada en la crónica del AS con mi firma del día de la carrera de MotoGP en Sepang. Es empleada varias veces a la hora de describir la acción que tiene lugar en la séptima vuelta entre Rossi y Márquez, después de que se hubieran adelantado 15 veces. Revisando nuevamente las imágenes, en frío y numerosas veces, aprecio que el italiano tiene razón cuando dice que es el español el que se apoya en él y que mueve la pierna en un acto reflejo.” Mela, no només dona la seva opinió sobre els fets, sinó que recull les declaracions que van fer els dos implicats.

Altres mitjans van optar per recollir veus d'experts en el tema, per tal de saber la seva opinió sobre el que havia passat. És el cas de l'ABC, que va recollir les paraules de Javier Alonso, director general de Dorna, l'empresa que organitza el mundial de MotoGP.

MotoGP

«No entendemos la actitud de Márquez yendo a cuchillo»

» Javier Alonso, director general de Dorna, no aprecia la patada de Rossi y cree que el español llevó la situación al límite

138 Compartido 162 veces

ABC recull les declaracions que Alonso va fer en un programa de la Cope: “Con todas las imágenes que hemos visto, sólo apreciamos que Valentino alarga la trazada para intentar sacar a Márquez de pista, Marc gira su moto hacia la de Valentino, y entonces es cuando Rossi se mueve, pero eso no es una patada. No entendemos la actitud de Márquez

yendo a cuchillo a por la tercera posición”. Consideren que Alonso és un expert en el tema, ja que a més de ser Director General de Dorna és també un dels Comissaris de Direcció de Cursa. Així doncs és important saber quina és l’opinió d’un dels responsables de decidir la sanció a Valentino.

Va ser tanta l’expectació que va causar aquest incident, que a tothom se li preguntava a favor de qui estava. Algunes autoritats estaven més justificades que d’altres. Per exemple, el diari As va recollir les declaracions que va fer Mick Doohan sobre el que havia passat a Malàisia.

El piloto australiano habló sobre la polémica final del campeonato en una entrevista para la web 'Superbike.uk': "El verdadero ganador de todo esto ha sido MotoGP".

- GP de Alemania de Moto GP Carrera de Alemania de Moto GP en directo

Michael Doohan és un expilot del mundial de motociclisme, que va aconseguir 5 títols a la categoria de 500 cc, que era la categoria més alta quan ell competia. Va ser un dels millors pilots de la història, i sempre se’l té molt present per donar la seva opinió sobre el Mundial. El que fa el diari As és recollir les declaracions que Doohan va fer per la web “Superbike.Uk”. Com hem dit anteriorment, el que es busca no és una opinió sobre el que va passar, sinó que s’esculli un bàndol, cosa que Doohan no acaba de fer. As es limita a reproduir les paraules que l’expilot australià va dir a l’entrevista.

Altres mitjans no van canviar la seva opinió sobre els fets, sinó que van reforçar la idea de qui era el culpable de tot plegat. Nadia Tronchoni, per exemple, que anteriorment hem vist com va fer la crònica de la cursa després del Gran Premi, recollia les declaracions del president d’Honda, Shuhei Nakamoto.

Podem veure com és “Honda” qui defensa al seu pilot, malgrat què posteriorment sabrem que és el vicepresident executiu de la marca japonesa qui fa un comunicat explicant que la telemetria mostra que si existeix el cop de Rossi. Nakamoto és l'autoritat a la que recorre la periodista per reafirmar-se en la seva postura. Tronchoni escriu: “Él solo podía defenderse con su palabra, pues, hasta ayer, Honda no salió en su defensa para avalar su teoría. Está claro que Valentino echó de la pista intencionadamente a Marc, lo que va contra las reglas, y no tuvo más remedio que irse ancho. La telemetría de la moto de Marc muestra que, a pesar de que él estaba intentando levantar la moto para evitar el contacto con Valentino, la palanca de su freno delantero recibió un impacto de repente que bloqueó el neumático delantero, aquella fue la razón de su caída. Creemos que esa presión sobre el freno es el resultado de la patada de Rossi”, señala en un comunicado el vicepresidente ejecutivo de Honda Racing Corporation (HRC), Shuhei Nakamoto.”

En cap moment de la notícia Tronchoni dona un altre punt de vista que no sigui el de Márquez i el seu entorn. Sinó que contínuament reforça la idea de que la única víctima és el pilot d'Honda. Tronchoni també farà referència a l'incident que va patir Marc a casa seva, quan dos periodistes italians van entrar dins la seva propietat. Si que és veritat que Tronchoni elimina la paraula “patada” del seu vocabulari, però segueix insistint que Rossi el va fer fora de manera intencionada.

Més enllà de les notícies o les cròniques que explicaven els fets que havien passat, molts periodistes van escriure sobre això a les seves columnes d'opinió. És el cas de Manuel Jabois que va fer un article al diari El País titulat “El mejor golpe” on feia una analogia entre Valentino Rossi i André Agassi. Jabois parla d'una anècdota de la biografia d'Agassi on explica que el seu pare sempre li deia que volia rebre el millor cop del seu rival, perquè així si seguia en peu, sabia que els destrossava psicològicament. Per Jabois això mateix és el que va passar amb Valentino i Marc. Marc volia superar al seu mestre, demostrar-li que ell era més fort i millor que ell. Valentino va començar una guerra psicològica amb Marc, però al final li va acabar passant factura. D'aquí prové la comparació que Jabois fa amb l'anècdota amb Agassi.

Els mitjans italians van canviar totalment el seu punt de vista. Del “così non Vale” que resava a tots els diaris, van passar al lema “Io sto con vale”, frase que va a passar a ser l'emblema de tots els *tifossi* italians. Per què aquest canvi de mentalitat? És molt simple, Valentino Rossi és un dels pilots italians que més triomfs i títols ha aconseguit. No era d'estranyar que Itàlia recolzés al seu fill predilecte.

Italia acude al rescate de Rossi

Tras la condena inicial, la prensa arroja al líder del Mundial de MotoGP. El objetivo es convertir la disputa con el español Márquez en una contienda entre ambos países

PABLO ORDAZ

Roma · 28 OCT 2015 · 12:46 CET

Pablo Ordaz escribía des d'Itàlia un article on recollia l'actitud que els Mitjans italians havien tingut respecte a Valentino. Per Ordaz, Itàlia va voler convertir una disputa entre dos pilots en una guerra entre ambdós països. El periodista anomena a moltes figures importants de la societat italiana per demostrar com els italians estan a favor del seu pilot. “Se trata de lo que en Italia se denomina un *giallo*, un misterio, una intriga destinada la mayoría de las veces a no resolverse jamás, de ahí su efectividad. Las hay de gran calibre —el secuestro de Aldo Moro, las masacres de la Mafia, el desastre aéreo de Ustica— y también de andar por casa, como esta última, cuyo único objetivo es levantar la moral del héroe desquiciado y llevarlo en volandas al podio de Valencia. Y lo cierto es que no se están ahorrando esfuerzos. Desde la llamada transoceánica del jefe del Gobierno a las muestras de apoyo de los cantantes Vasco Rossi —“lo que hizo Valentino fue defenderse ante un individuo que intentó hacerlo caer durante toda la carrera”— y Jovanotti, pasando por las declaraciones de ánimo del jugador de baloncesto Danilo Gallinari o de los entrenadores de fútbol Marcello Lippi y Roberto Mancini.”

Ordaz compara el problema amb Márquez amb altres misteris que han passat a Itàlia. Al llarg de tot l'article veiem com hi ha múltiples comparacions amb figures molt conegudes per els lectors: “Yo estoy con Valentino, el Peter Pan que lucha contra los jóvenes leones”. Com diu Ordaz, i com sempre queda patent en les notícies que hem anat anomenant, el problema es va convertir en una disputa entre dos països. L'edició impresa de *Il Giornale* deia “Italia tiene ganas de vengar a Valentino” mentre que el diari *L'Unità* titulava “España declara la guerra a Valentino”.

Els diaris italians van passar de parlar de la “patada” a dir que havia estat Marc el que li donava un cop amb el cap. Ordaz compara aquesta situació amb una altra molt semblant que va passar al món del futbol: “el recurso a la patada, al rodillazo, al cabezazo de

Zidane, se ven como costumbres bárbaras, tan distintas a otros recursos más elegantes, como aquella “mano de Dios” que Maradona sacó a relucir en México 86.”

6.4.5. Llenguatge

Pel que fa al llenguatge emprat en les diferents notícies seleccionades, es pot veure com són visibles moltes de les característiques que hem esmentat en l'apartat anterior. Podem trobar una excessiva tendència a la opinió, un dels majors problemes del llenguatge esportiu. La majoria de periodistes utilitzen un llenguatge massa valoratiu, inclinant la balança cap a un pilot o un altre, quan la seva narració hauria de ser més neutral.

També trobem un ús massa col·loquial de la llengua, sobretot amb la utilització de frases fetes o de frases d'ús quotidià: “mandarle a freír espárragos”, “espoleado por la rajada contra él que oyó”, “buscant les pessigolles a Rossi”. En aquest sentit també fa bastant ús de terminologia bèl·lica, com per exemple: “no entendemos la actitud de Márquez yendo a cuchillo”, “se ha de conseguir que la guerra acabe aquí”.

Altres recursos que cal destacar és l'ús de l'antonomàsia o l'al·lusió al lloc d'origen per referir-se als pilots: “el nen de Cervera”, “el Doctor”; o la utilització de terminologia anglesa: pole position, box, etc.

6.4.6. Conclusions de l'anàlisi

Per acabar, podem observar com n'és d'important l'ús de diverses fonts a l'hora de confeccionar la notícia. Hem pogut veure com, en el moment en què es van incorporar nous punts de vista, els mitjans van anar evolucionant el seu discurs. Els mitjans van recórrer a diferents autoritats per subratllar els seus arguments, o ben al contrari, per rebatre'ls. Això va ajudar també als lectors per fer-se una imatge més ampla del que va succeir, tenint el major nombre de veus possibles.

Ha quedat patent també la rellevància que va tenir aquesta acció en el món esportiu, ja que hi va haver molta diferència en el tractament que els mitjans van donar d'aquest Gran Premi en comparació a la resta de curses. La informació dedicada al motociclisme no ocupa un gran espai a les diferents publicacions, i veiem com, en aquest cas, va ocupar un lloc molt destacat.

7. CONCLUSIONS

Hem pogut veure com la concepció de l'ús de l'esport ha variat moltíssim al llarg del temps, des de les activitats físiques que practicaven els primers homes fins a convertir-se en una de les activitats més importants del nostre temps. Avui dia no és té en compte només la part física de l'esport sinó que l'espectacularitat del mateix té molt de pes. Les competicions esportives són una de les formes d'entreteniment més populars del nostre temps.

Veiem com a aquest esport espectacle és el que més interessa als mitjans de comunicació, perquè és una activitat econòmica que genera molts beneficis, tant econòmics com socials. I és per aquest motiu que els mitjans de comunicació han influït en les retransmissions esportives. Per exemple, jerarquizant la informació, donant més importància a uns esports o a uns altres. Els esports també van canviar la relació amb els mitjans, evitant el solapament entre els esdeveniments esportius i adaptant els calendaris.

Pel que fa a les publicacions esportives, hem vist com amb l'augment de l'interès pels esports també van anar creixent el nombre de mitjans que dedicaven les seves planes a les competicions esportives. Per aquest motiu va sorgir la figura del periodista esportiu, un tipus de periodisme especialitzat per tal de què les informacions que arribessin al lector fossin el més acurades possibles.

El que si hem pogut observar que no hi ha molts estudis dedicats a la premsa del motor. La majoria de treballs centrats en el Mundial de Motociclisme parlen dels pilots, curses, etc, però no hi ha treballs dedicats a la seva relació amb els mitjans de comunicació. Una continuació d'aquest treball podria ser, per exemple, fer una retrospectiva de tots els mitjans que han seguit el Mundial al llarg de la història.

En quant als gèneres periodístics més utilitzats, hem pogut comprovar com els principals gèneres utilitzats són la notícia i la crònica. El llenguatge que fan servir destaca per la seva pèrdua de serietat i la combinació entre el registre col·loquial i el literari. Els mitjans adopten alguns trets típics de la premsa més sensacionalista amb l'objectiu d'entretenir més que informar.

Pel que fa a l'anàlisi dels mitjans que hem realitzat podem veure com la majoria van seguir la mateixa tònica. Tots van declarar culpable a l'acusat abans de tenir més punts de vista, més proves sobre el que havia passat. Veiem com n'és d'important el número de

fonts amb les que es configura una informació, No s'ha d'articular una notícia només amb un punt de vista, sinó que és important contrastar diverses veus per tal de donar una informació definida i real.

Les diferents interpretacions que se li pot donar a un fet són lliures, cada mitjà pot tenir la seva pròpia opinió però no hem d'oblidar que els fets han de ser explicats de manera imparcial. Això no és una cosa que succeeixi massa en els mitjans de comunicació. Com hem pogut observar, depèn molt des d'on es produeix la informació. Els mitjans espanyols sempre escombraven cap a casa, mentre que els italians feien el mateix.

El poder dels mitjans és molt important a l'hora de transformar l'opinió pública. El nom de Valentino Rossi era sinònim de campió, era per molts, el millor pilot de la història del motociclisme. I en qüestió de hores, els mitjans van aconseguir transformar aquesta idea, deixant que el nom de Rossi fos sinònim de joc brut, deshonor, i vergonya. És per aquest motiu que els mitjans haurien de vigilar molt el llenguatge que fan servir a l'hora de transmetre la informació. No és tan fàcil com retractar-se de tot allò que ja s'ha dit, s'ha de tenir una certesa abans de dir les coses. El missatge ja ha arribat a la gent, i canviar-lo és més complicat del que sembla.

Els mitjans juguen també amb els implícits, amb allò que el lector se suposa que ha de saber. És probable que aquest fet no hagués transcendit tant si no s'hagués tractat d'aquests dos pilots. Els seguidors del mundial saben que Marc Márquez sempre havia considerat a Valentino Rossi com el més gran, com el seu ídol. És l'alumne que vol superar al mestre, i això els mitjans ho saben. Aquesta relació tan pròxima que tenien Marc i Valentino, sempre amics, sempre somrients, és la base per tot l'espectacle mediàtic que vindria després. Mesos i mesos d'entrevistes, declaracions, opinions. Els mitjans perseguien als dos pilots a tots els circuits, donant morbositat a la història.

8. BIBLIOGRAFIA

-Llibres:

Alcoba, A. (1993). *Cómo hacer periodismo deportivo*. Madrid: Ediciones Paraninfo.

Alcoba, A. (2005). *Periodismo deportivo*. Madrid: Editorial Síntesis.

Altabella Hernández, J. (1987) “Historia de la prensa deportiva madrileña” en Ramón Zabalza (Coord.) *Orígenes del deporte madrileño*, Comunidad de Madrid, Madrid.

Billings, A. (2010). *La comunicación en el deporte*. (1a ed.) Barcelona: Editorial UOC - Aresta.

Castañón, J. (1993). *El lenguaje periodístico del fútbol*, Universidad de Valladolid, Valladolid.

Cifuentes, P., Martínez-Arroyo, P. (2012). *Héroes de nuestro tiempo: 25 años de periodismo deportivo* (2ª ed.). Barcelona: Debate.

De Fontcuberta, M. (1980). *Estructura de la noticia periodística*, Editorial A.T.E., Barcelona.

De Moragas, M. (1996) “Esports i mitjans de comunicació” en Daniel E. Jones (Ed.): *Esports i mitjans de comunicació a Catalunya*, Generalitat de Catalunya, Barcelona.

García Candau, J (1999). “Deportes” en Andrés Amorós y José María Díez Borque. *Historia de los espectáculos en España*, Castalia, Madrid.

Gomis, L. (1991). *Teoría del periodismo: cómo se forma el presente*, Paidós, Barcelona.

Hernández, N. (2003): *El lenguaje de las crónicas deportivas* . Cátedra. Madrid.

Quesada, M. (2001) “Periodismo especializado” en Gabriel Galdón (Coor.). *Introducción a la comunicación y a la información*, Ariel Comunicación, Barcelona.

Soriano, J. (2007). *L’ofici del comunicòleg. Mètodes per investigar la comunicació*. Vic: Eumo Editorial

-Treballs acadèmics:

Naranjo de Arcos, A. (2011) *Tratamiento de la información deportiva en la prensa: la crónica como género relevante. El caso de los encuentros de fútbol entre Real Madrid y F.C. Barcelona*, Universidad de Málaga.

Ramallal González, M. (2006). *Sociedad y deporte: Análisis del deporte en la sociedad y su reflejo en los medios de comunicación en España*, Universidad de La Coruña.

Calvo García, I. (2015). *Análisis de las disfunciones informativas en la prensa Deportiva digital Española: Marca, As, Mundo Deportivo y Sport*, Universidad San Pablo, Madrid

-Articles:

Castañon, J. (2012) *El lenguaje periodístico del deporte en el idioma español del siglo XXI*, publicat a *Historia y Comunicación Social*. Vol 17.

De la Fuente García, M. (2001) *El análisis crítico del discurso: Una nueva perspectiva*, publicat a *Contextos*, XIX-XX/37-40. Universidad de León, León

Figueres, J.M. (1992) *Notes sobre un segle de revistes i diaris esportius*, publicat a *Annals del periodisme català*, número 20. Universitat Autònoma de Barcelona

Guerrero Salazar, S. (2002). *El lenguaje deportivo entre coloquial y literario*, publicat a *Isla de Arriarán: revista cultural y científica*, nº 19, Málaga.

López de Aguilera, C. (2008) *El nacimiento de la prensa del motor en España. Las primeras revistas del automóvil*, publicat a *Revista Latina de Comunicación Social*, 63, Universidad de La Laguna, Tenerife.

Oliva Marañón, C. “Lenguaje deportivo y comunicación social: Prototipo coetáneo de masas”, a *Revista de Comunicación de la SEECI* (Julio 2012), Año XVI.

Ramon, X. (2013) *Ètica i periodisme esportiu: una proposta d'items d'anàlisi per avaluar la qualitat de la cobertura de l'esport als mitjans de comunicació*, publicat a

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi Vol. 30, Societat Catalana de Comunicació, Barcelona

Rodríguez Borges, R. (2011) *Esfera pública y medios de comunicación. La contribución de los media a la construcción de la ciudadanía democrática*, publicat a Daímon Revista Internacional de Filosofía, suplemento 4, Universidad de Murcia

Van Dijk, T. (1999). *El anàlisis crítico del discurso*, publicat a Anthropos, 186, Barcelona.

[-En línia:](#)

[Www.elpais.com](http://www.elpais.com)

www.elperiodico.com/es

www.marca.com

<https://as.com/motor/>

<https://www.abc.es/>

9. ANNEXOS

-ABC:

Rossi: «Márquez ha ganado, quería que yo perdiera el título»

El italiano niega la patada y arremete contra el español: «Su actuación ha sido peor incluso que en Australia»

No apareció en la rueda de prensa de los campeones, pero sí dio la cara al final después de recibir la sanción y apelar. Después de la versión de Marc Márquez, le tocó el turno a **Valentino Rossi**, que negó categóricamente la patada: «**Yo no quería que se cayera**. Estaba intentando que perdiera un poco la trayectoria, que bajara el ritmo, que se fuera un poco largo, porque me ha llevado al límite. Me estaba atacando todo el rato».

«No me gusta estar en esta fase, quería jugarme el título con Lorenzo. Pero Márquez ha demostrado lo que yo dije el jueves. Pensaba que era una advertencia y quería que pudiera reflexionar y comportarse de otra manera, pero lo ha hecho peor incluso que en Phillip Island. Eso de que yo le he dado una patada no es cierto. Hay imágenes: se ve que él me ha tocado con el manillar en la pierna izquierda y yo he perdido el pie. Cuando a mí me resbala él ya estaba en el suelo. **No le he dado ninguna patada**».

Su intención solo fue, eso sí lo confirmó, ralentizar el ritmo de Márquez y añadió que fue el español quien lo molestó: «Solo quería advertirle que ya era bastante. Si se mira frame por frame se ve que **el manillar me toca la pierna** y cae antes de que yo saque el pie. Esto no es agradable este final de Mundial. Hubiera sido bonito jugársela con Lorenzo y que no fuera Márquez quien decidiera quién puede ganar». Sobre la sanción, le parece injusta: «Con esta sanción **ha ganado Márquez** porque su plan ha salido bien: quería que yo perdiera el campeonato y le sale bien. Esto lo hemos visto muy pocas veces en el deporte, creo que Marc ha hecho una pésima actuación. En Australia fue un poco más tranquilo. Esto ha sido la prueba de que yo tenía razón el jueves».

“No entendemos la actitud de Márquez yendo a cuchillo”

Javier Alonso, director general de Dorna, no aprecia la patada de Rossi y cree que el español llevó la situación al límite.

Javier Alonso, director general de Dorna Sports, la empresa que organiza el Mundial de MotoGP, y uno de los tres directores de carrera, ha explicado este lunes que no cree que el italiano Valentino Rossi le diera una patada al español Marc Márquez el domingo durante el Gran Premio de Malasia.

«Con todas las imágenes que hemos visto, sólo apreciamos que Valentino alargaba la trazada para intentar sacar a Márquez de pista, Marc gira su moto hacia la de Valentino, y entonces es cuando Rossi se mueve, pero eso no es una patada. No entendemos la actitud de Márquez yendo a cuchillo a por la tercera posición», dijo Alonso en El Partido de las 12 de la Cadena COPE.

Además, Alonso ha añadido que «Marc no hace nada ilegal, pero lleva la situación a un límite que tiene poco sentido, y por eso Rossi hace lo que hace, aunque no es justificable».

Sobre quienes piden **una sanción más severa para Rossi**, Alonso fue rotundo: «No creemos que la culpabilidad de Valentino conlleve una sanción mayor».

Rossi protagonizó un incidente con Marc Márquez durante la sexta vuelta en Sepang. El italiano esperó al español y tras mirarle y acercarse a él le lanzó una patada que tiró al campeón del mundo de MotoGP en 2013 y 2014 por los suelos.

Valentino Rossi fue sancionado con tres puntos de penalización por Dirección de Carrera y saldrá último de la formación de salida en la última carrera, el GP de la Comunidad Valenciana dentro de quince días.

Rossi se jugará el mundial con el español **Jorge Lorenzo**, al que supera por siete puntos en la clasificación.

[-AS:](#)

Rossi tira a Márquez y saldrá último en Valencia

Ganó Pedrosa en una carrera marcada por la maniobra de Rossi con Márquez, al que tiró al suelo. El italiano ha recurrido la sanción. Jorge Lorenzo fue segundo y Valentino tercero.

Malaisia [Actualizado a las: 25 octubre 2015 10:13h CET. Mela Chércoles](#)

Un espectáculo tan grande como el que ha sido MotoGP este año no merecía una penúltima carrera como la que se ha visto en Sepang y mucho menos una maniobra tan antideportiva como la que ha protagonizado Rossi al tirar a Márquez de su moto de una patada. Así, como suena, en la séptima vuelta. Luchaban por la tercera plaza descolgados de los dos de cabeza, Pedrosa, que acabó ganando con solvencia, y Lorenzo, que terminó segundo.

Antes de ese momento en el que Valentino perdió la cabeza, se habían pasado catorce veces, alguno de ellos con toque de carenados incluido. Cada vez que el italiano superaba al español, éste se lo devolvía y se vio al 46 comenzar a estar desquiciado cuando le hizo gestos con la mano y con el pie, además de miradas de moto a moto, con el que le mandaba a freír espárragos. La lucha de Marc por la tercera plaza era lícita y estaba estimulada por las duras y crueles palabras con las que Valentino le atacó el jueves en rueda de prensa. Dijo entonces que en Australia había corrido más para ayudar a Lorenzo a quitarle puntos a él que para ganar la carrera. Ahora sí que le estaba echando un buen capote el catalán al mallorquín porque, como dijo Jorge el viernes, al italiano le podía salir el tiro por la culata. Y le salió. El del Repsol Honda, lejos de achicarse, a partir de la cuarta vuelta devolvió cada ataque del piloto del Movistar Yamaha, para desesperación de los suyos en el box y del propio Rossi...

Fue así como se llegó al decimoquinto adelantamiento, que más que una pasada de motos fue una sacada de pista al más puro estilo Benhur, de carrera de cuadrigas, con patada incorporada. Rossi ganó el interior en dos curvas de derecha enlazadas y se abrió, cortando en medio de la curva y llevándose a Márquez al exterior, lo buscó con la mirada, chocó con él y le derribó de una patada. Después dijo que fue Marc el que chocó con él, pero era el único que lo veía así. Por eso Dirección de Carrera decidió sancionarle al terminar la prueba.

Lo ha hecho con tres puntos de penalización en el carnet por puntos, por conducción irresponsable, y como ya tenía una con el que se le castigó en la Q2 de Misano, suma cuatro y eso le hará partir el último de la parrilla en Valencia, se clasifique en el puesto que se clasifique. Una sanción que a Lorenzo no dejó satisfecho, porque él por tirar a De Angelis en 2005 recibió una carrera de suspensión y de este modo a Valentino aún se le deja al frente de la general y con posibilidades de título.

El recorte de puntos del español sobre el italiano, que tras deshacerse de Márquez rodó plácidamente en la tercera plaza, ha sido de cuatro puntos en Sepang, con lo que ahora la diferencia entre ambos es de siete. Un hipotético empate a puntos haría a Lorenzo campeón en Cheste, por lo que necesita ganar allí y que Rossi sea tercero o peor. Si hiciera segundo, necesitaría que el 46 acabara cuarto. Y si fuera tercero por detrás de las dos Honda, le valdría que El Doctor fuera séptimo o peor.

“Lo de Rossi no es patada, pero si maniobra antideportiva a Marc”

Se aprecia que Rossi tiene razón al decir que el español se apoya en él y que mueve la pierna fruto de ello, pero antes frena, busca a Marc, le deja sin sitio y le tira.

Madrid [Actualizado a las: 30 octubre 2015 11:59h CET](#) **Mela Chércoles**

Trascendencia. Nunca una acción entre dos pilotos de MotoGP dio tanto que hablar como la de Sepang entre Rossi y Márquez, y eso que las ha habido de todos los colores con el paso de los años. Arden los medios de comunicación en Italia y España. En el país transalpino se ha pasado del ‘Así no Vale’ al ‘Todos con Vale’ (#iostoconVale). Y en el nuestro mayoritariamente se criminaliza al italiano.

Por un lado, está en juego el título entre Rossi y Lorenzo, llegándose a esa carrera con once puntos de ventaja del italiano y saliendo de ella con siete, y por otro está una lícita pelea por la tercera plaza que saca de quicio al de Yamaha ante la férrea oposición del de Honda, espoleado por la rajada contra él que oyó en boca de su ídolo en la rueda de prensa oficial del jueves, donde dijo que en Australia quiso más ayudar a Lorenzo que ganar.

Rectificación y hechos. Vaya por delante una rectificación: He de eliminar la palabra ‘patada’ empleada en la crónica del AS con mi firma del día de la carrera de MotoGP en Sepang. Es empleada varias veces a la hora de describir la acción que tiene lugar en la séptima vuelta entre Rossi y Márquez, después de que se hubieran adelantado 15 veces.

Revisando nuevamente las imágenes, en frío y numerosas veces, aprecio que el italiano tiene razón cuando dice que es el español el que se apoya en él y que mueve la pierna en un acto reflejo, lo que no cambia lo sustancial de esta historia: Rossi frena tanto que casi se para, busca a Márquez abriendo su trayectoria, le deja sin sitio, Marc intenta hacer la curva sin que Rossi le deje, el español toca con su casco en la deslizadera de la rodilla izquierda del italiano, éste saca la pierna en un acto reflejo al sentir el apoyo, le desplaza y con ello tira al ilerdense al tocar su freno.

Versiones. Las intenciones reales sólo las saben los pilotos. Rossi aseguraba en su versión que “no quería hacer que se cayese, sobre todo no le he dado una patada. (...). Cuando yo pierdo el pie de la estribera, Márquez ya está en el suelo. Yo quería molestarle, quería ralentizarle, quería mandarle fuera de la trayectoria, quería decirle ‘por favor, ¿qué cojones estás haciendo?’ He tratado de ralentizarle y hacerle irse largo. Y cuando estábamos casi parados, bueno, muy lentos, nos hemos tocado, él me ha tocado con su manillar derecho en mi muslo izquierdo y es por eso por lo que ha caído. Cuando me toca en el muslo se me resbala el pie de la estribera, pero cuando se me resbala el pie de la estribera él ya se ha caído, se ve en las imágenes, sobre todo en las del helicóptero. Es verdad que desde el lado parece que le he dado una patada. Si hubiese querido darle una patada podría habérsela dado al menos 30 ó 40 metros antes, porque estábamos ya al lado el uno del otro, y en cualquier caso una MotoGP no se cae si le das una patada, porque es una moto que pesa mucho, que está de pie. En cambio, él me ha tocado con el manillar y se ha caído”.

Quiero creer a Rossi cuando asegura que su intención no es tirar a Márquez. En cuanto al relato, deja claro que es una acción punible, porque los mensajes encima de una moto no se pueden enviar a un rival de ese modo. Lo que no veo como él es su teoría de que Marc le toca con el manillar y tampoco que ya se ha caído cuando se le escapa la pierna.

Márquez, en su versión de los hechos, asegura lo siguiente: “Estábamos teniendo bastantes adelantamientos con Valentino, hasta que hemos llegado a la curva 14. He escuchado la Yamaha, he levantado la moto como siempre, para intentar dejarle pasar y prepararme la salida, pero ahí es cuando él ha mantenido la moto recta. Yo no he querido entrar en contacto con él y he querido esperar a ver qué pasaba. Me ha mirado dos veces y no entendía muy bien qué pasaba, hasta que he visto que sacaba la pierna y me ha dado una patada que me ha bloqueado el freno delantero. Esto me ha hecho caer”.

Interpreto el papel de Márquez como el de víctima en esta maniobra y está claro que él quiere dar la curva hacia la derecha, confiando en que también lo hará su rival, pero se encuentra con el espacio bloqueado por la Yamaha de Rossi. En realidad, el italiano mira hasta tres veces al español, y no dos, por lo que tiene muy claro dónde se encuentra y que Marc es llevado a una situación límite deliberadamente por parte de su rival. Estaría muy bien que Honda hiciera público los datos de la telemetría, porque el impacto del pie de Rossi en la maneta del freno delantero de Marc debe haber quedado reflejado justo antes de la caída.

Las causas. Rossi parece en esta historia el joven de 22 años y Márquez el veterano de 36, intercambiándose las edades. El español está claro que corre impulsado por el enfado que le causa el ataque del italiano en la rueda de prensa del jueves, lo que no puede ser criticable en ningún momento, porque hubiera sido probablemente la misma reacción que habría tenido El Doctor de estar en su lugar. Además, ni uno solo de los siete adelantamientos que ejecuta el de Honda sobre el de Yamaha es antideportivo, con lo que, le guste más o menos a su rival, es lícito todo lo que hace, ya sea con el fin de torpedear la carrera del 46 o con la esperanza, como dice, de rodar tercero a toda costa para ir delante, esperando que su segunda parte de carrera sea mejor y pueda acercarse al dúo delantero.

En cuanto al italiano, está claro que pierde la cabeza, que le desquicia la oposición de Márquez y que le sale el tiro por la culata con las declaraciones del jueves. Pretendía intimidar a Marc, para que se escapara en solitario hacia la victoria o para que no se interpusiera beligerantemente en su camino en caso de coincidir en pista, sin tener en cuenta que, en realidad, son tal para cual.

Las consecuencias. Malas para todos, empezando por MotoGP en sí mismo, más protagonista que nunca fruto de la polémica en vez del maravilloso espectáculo que en realidad es. Dirección de Carrera vuelve a quedar en entredicho, con una sanción que hará a Rossi salir último en la decisiva prueba de Valencia. Ello es considerado como poco castigo por parte de Márquez y Lorenzo, que se posiciona en esta historia del lado del ilerdense con sus lógicas razones. Es demasiada sanción para Valentino, porque cree que le corta las piernas en su carrera hacia el ansiado décimo título. Y vuelve a generar confusión, porque como bien dijo Pedrosa, hay demasiados grises en el reglamento y no todas las acciones se castigan de la misma manera. Dirección de Carrera justifica su decisión de meterle tres puntos a Rossi comparando su acción con la de Hanika con

Guevara al acabar la carrera de Jerez, donde se sanciona al checo con cinco puntos por tirar con la carrera ya acabada intencionadamente al español, que se rompe una clavícula en la caída.

A nivel individual, a Rossi le surge una fea mancha en su historial porque, quisiera o no tirar a Márquez, lo acorrala y lo tira, lo que es sucio y antideportivo. Además, en la reacción inmediata de la gente de su box se ve un sentimiento de culpabilidad, echándose las manos a la cabeza, con gesto de preocupación, conscientes de que la maniobra traerá consecuencias negativas en forma de una posible sanción, antes de dar a entender abriendo las manos que, en realidad, Marc se estaba buscando un desenlace así. Luego, el propio Valentino no celebra como suele un resultado que es bueno para él, al perder sólo cuatro puntos con Lorenzo, intuyendo que habría sanción para él.

Y en cuanto a Márquez, esto le pone en el ojo del huracán desde el jueves y le deja sin un podio por el que peleaba, con otra caída en la que, afortunadamente, no hay lesión que lamentar, lo cual es la mejor noticia en un asunto tan feo y tan triste.

La solución. Se ha de conseguir que la guerra acabe aquí, que no vaya a más y que se pase página lo antes posible. Son Rossi y Márquez los que mejor lo pueden solucionar, hablando con tranquilidad, diciéndose lo que se tengan que decir, empezando por las disculpas del italiano al español, que es el que se lleva la peor parte, y con un apretón de manos en público. Además de eso, se requiere una Dirección de Carrera capaz de prevenir, porque las acusaciones de Rossi del jueves sobre Márquez ya eran para intervenir. Lo mismo que sus encontronazos del sábado durante los entrenamientos.

Doohan: "¿Malaisia? Creo que Rossi y Márquez son culpables"

El piloto australiano habló sobre la polémica final del campeonato en una entrevista para la web 'Superbike.uk': "El verdadero ganador de todo esto ha sido MotoGP".

Mónica Arias [Seguir](#)

Madrid [20 noviembre 2015](#) **21:10h CET**

Ya han pasado casi dos semanas desde el final del desenlace de MotoGP con título para Jorge Lorenzo. Pero el polémico final entre Rossi y Márquez sigue dando que hablar. Esta vez ha sido Mick Doohan el que ha pronunciado en una entrevista a la web

'Superbike.uk'. "Yo no creo que haya sido una cosa de Honda y Yamaha, creo que fue más bien cosa de dos personas. Yo estaba allí viendo la carrera en Australia. Para alguien que está en la lucha por el título, esperar que otras personas no entren en la lucha está mal, es la percepción equivocada. La gente está ahí para ganar carreras, luchan por el campeonato o no. Nadie quiere ser el factor que contribuya que alguien gane o pierda, pero hay competencia. Los fabricantes esperan un compromiso y como piloto si hay una oportunidad de ganar una carrera, sin importar si vas a por el campeonato o no, vas a querer ganar"

El pentacampeón mundial de 500cc sigue con su relato cronológicamente: "¿Qué pasó en Malasia? Realmente no lo sé, creo que los dos son culpables probablemente. Si yo estuviera en los zapatos de Márquez, creo que hubiera tenido un par de opciones. O te sales fuera de la pista o frenas. Es un poco extraño irte contra alguien cuando vas en la moto. No lo vi en vivo, vi la repetición y no sé si Rossi le dio una patada o no, ¿quién sabe? Para mí, no lo parecía".

Doohan analiza en la entrevista la carrera final en Cheste, aunque no se termina decantar por un culpable, eso sí, tiene claro que lo único que ganó fue MotoGP: "Y Valencia, hay distintas maneras de verlo. Independientemente de lo que pienso, si Rossi tiró a Márquez, eso podría haber sido el incentivo que necesitaba Marc para no pasar a Lorenzo. Parecía que cada vez estaba más cerca en las últimas vueltas y parecía estar preparándose para pasar y entonces Pedrosa llegó fuerte y le estropeó la estrategia. Sólo los propios pilotos saben lo que está pasando en la pista. Yo lo veo así, quizás en uno o dos años o incluso cuando se retire, Márquez podría decirse a sí mismo: 'mierda, podría haber ganado esa carrera y haberla añadido a mi palmarés'. A parte de los bonus por ganar, se trataba de una carrera española y él es un piloto español, un gran premio de casa. Al final del día todo fue una mierda. El verdadero ganador de todo esto ha sido MotoGP. La historia ha sido increíble. En mi opinión ganó el mejor piloto. Si Valentino sintió o no la presión eso no lo sé. Puede ser su última oportunidad de ganar el título. Aún puede llegar el próximo año y dominar, pero yo nunca he visto a nadie reaccionar así. Quizá él estuviera formando parte del show, no lo sé, pero él de repente se enfadó por pilotos que no luchaban por el campeonato se metieran en su camino. Mierda, se está compitiendo y esa no ese no es el camino. Esos pilotos están ahí para sí mismos. Tu no quieres echar fuera a un chico que está luchando por el campeonato pero no vas a regalar puntos. Como digo, MotoGP fueron los que realmente ganaron. La carrera fue fantástica. La Fórmula 1 es absolutamente... aburrida. El gran ganador de todo este lío ha sido el deporte. Los fans de

Rossi seguirán siendo fans de Rossi, además hay más gente que ve este deporte debido esto que ha pasado en las últimas seis semanas".

-MARCA:

LA CARRERA DE MALASIA PASARÁ A LA HISTORIA

Gana Pedrosa, recorta Lorenzo y Rossi la lía

- *La victoria de Dani queda en segundo plano con el incidente Valentino-Márquez.*
- *La sanción a Valentino es de tres puntos.*
- *Rossi: "Márquez me ha hecho perder el campeonato"*
- *Márquez: "Este incidente no es un lance de carrera"*
- *Lorenzo: "La sanción no es justa"*

JAIME MARTÍN. SEPANG25/10/15 - 08:47.

A falta de la esperada decisión de la Dirección de Carrera juzgando la acción más polémica en la historia del Mundial, con la patada de Rossi a Márquez, en la prueba en sí, Dani se impuso de principio a fin. El barcelonés fue a lo suyo y marcó el gran ritmo que mostró en entrenamientos.

Ya de salida las Honda marcaron la pauta. Se situaron primeras con Rossi tras Márquez. Lorenzo, por una vez, arrancó mal. Le pasaron las dos Ducati. Podía tener un problema, pues era sexto y con motos potentes que sobrepasar. Se deshizo de ellas en un adelantamiento doble.

Jorge no se paró. Fue a por Rossi y le sorprendió. Entonces entró en juego Márquez. Vale quiso pasarle y llegó el lío.

Por delante, Pedrosa se iba y el balear intentó acercarse, pero, mediada la prueba, comprobó que no podía atraparle. El mallorquín, sabedor de que estaba por delante de Rossi, optó por amarrar el segundo lugar. Todo a la espera de lo que suceda. Sin sanción, Vale sería tercero y Jorge sólo le recortaría cuatro puntos. Esto es, llegaría con siete de ventaja a favor del italiano a Cheste.

-EL PERIÓDICO:

Márquez: "No solo yo le he perdido el respeto a Rossi, creo que mucha más gente"

'El Doctor' asegura que el bicampeón catalán ha conseguido que no gane el Mundial "porque siempre ha trabajado para que lo gane Lorenzo"

EMILIO PÉREZ DE ROZAS / SEPANG (Enviado especial)

Domingo, 25/10/2015 | Actualizado a las 17:04 CET

El catalán **Marc Márquez** (Honda), bicampeón del mundo de **MotoGP**, ha reconocido que en su relación con **Valentino Rossi** (Yamaha), al que siempre ha considerado un grandioso campeón y su ídolo, habrá **un antes y un después de la acción que el 'Doctor' ha protagonizado este domingo** en el **Gran Premio de Malasia**. En la séptima vuelta, el veterano italiano ha golpeado con la rodilla izquierda al 'nen de Cervera' en la mano derecha y en la maneta del freno delantero y lo ha tirado.

"Creo que **no solo yo le he perdido el respeto** y he dejado de mirarlo con lo veía hasta ahora, creo que mucha más gente ha sacado conclusiones parecidas. Me duele, me duele mucho, entre otras cosas porque **nos estamos jugando la vida** y me habría podido hacer mucho daño, cosa que muy pocos piensan", ha señalado Márquez, que no ha querido entrar en la **débil sanción impuesta a Rossi**: tres puntos en su carnet y último en la parrilla de salida de Valencia, pero mantiene los 16 puntos del tercer puesto en Sepang y, por tanto, tendrá una nueva oportunidad, pese a su acción.

UN MAL CAMPEÓN

Márquez ha coincidido plenamente en su análisis con **Jorge Lorenzo** (Yamaha), que se presentará en **Cheste** a tan solo 7 puntos de Rossi, lo que significa que si gana y Rossi es tercero se proclamará campeón, al igual que si es segundo y el nueve veces campeón del mundo italiano acaba cuarto. "Yo pienso como Jorge. A 'Vale', hasta hoy, todo lo que había hecho le podía convertir, en efecto, en un gran campeón, pero, tras su patada, si conquista el título en Valencia, no se le podrá considerar un gran campeón porque **no se merece ganar este título**".

El 'nen de Cervera' ha mostrado su perplejidad por el hecho de que Valentino le haya mirado dos veces. "No sé a qué venía. Luego lo he entendido, claro. Yo solo sé que estaba haciendo una buena carrera, que sabía que iba a protagonizar una gran segunda parte y que **me han dado una patada, me han tirado al suelo**. Por suerte no me he hecho daño,

pero he sumado otro cero y el que me ha tirado, Valentino, suma 16 puntos y tendrá una última oportunidad de ser campeón".

VALENTINO CULPA A MÁRQUEZ

Valentino Rossi, por su parte, no ha querido acudir a la conferencia de prensa de después de la carrera. Luego, pasada ya una hora larga, ha convocado a la prensa mundial para decir todo lo contrario de Márquez, sin tener en cuenta que la dirección de carrera le había sancionado, señalándolo como **el culpable de la acción**.

"Tal y como denuncié el jueves, Márquez ha ganado. **Él lo único que quería era ayudar a Jorge** y que yo no ganase mi 10º título para que así le costase menos alcanzar el mismo número de cetros mundiales que yo. La **sanción** que me han impuesto es **una barbaridad** y es definitiva. Me han cortado las piernas, será difícil ganar el título. Ha ganado Marc, insisto. Y no quiero ni creer que todo esto lo ha hecho de acuerdo con Jorge. La verdad, vista la reacción de Jorge, es que puede ser, sí".

"NO TENÍA INTENCIÓN DE TIRARLE"

Rossi, por supuesto, ha contado la acción de forma contraria a Marc. "**En ningún momento he tenido intención de tirarle**, simplemente quería arrinconarlo, llevarlo fuera de la curva como diciéndole '¡Pero qué coño haces!', pues, como se ha visto, su intención volvía a ser, como en Australia, impedirme llegar a Jorge. Y, de pronto, **me ha golpeado y he visto que se caía**". Rossi ha insistido en que todo cambió en Argentina: "Marc pensó que había obrado intencionadamente para que se cayese cuando iba detrás suyo y, también, cuando en Assen corté la chicane y le gané". Y ha terminado diciendo que le hubiese gustado ganar el título en la pista. "Pero me lo están intentando quitar fuera de ella", ha concluido.

-EL PAÍS:

Rossi fa caure Márquez a Sepang

L'italià és sancionat amb tres punts al carnet després de la puntada i sortirà últim al GP de València. Guanya Pedrosa; Lorenzo, segon, es queda a set punts del lideratge

NADIA TRONCHONI

Valentino Rossi, líder del Mundial de MotoGP, que tenia en aquest Gran Premi de Malàisia la primera pilota de partit per guanyar el seu desè títol, el vuitè a la categoria reina, tenia una molt bona mà, però ha jugat malament les cartes. En plena cursa, després de set vibrants girs i una agressiva batalla cos a cos amb Marc Márquez, ha decidit que la millor manera de guanyar aquest duel era eliminar el seu rival de la pista. Així que, després d'intentar inútilment que el d'Honda es posés a la seva roda per no perdre més distància amb el cap de cursa, l'ha tornat a avançar, i ha esperat al penúltim revolt, just abans de la recta de darrere: en lloc d'agafar l'interior, s'ha obert, ha fet que Márquez s'anés tancant cap a l'exterior, ha frenat i quan l'ha tingut ben a prop l'ha fet caure amb una puntada.

Per aquesta acció, la Direcció de Cursa ha sancionat l'italià amb tres punts de penalització al carnet i (com que ja en tenia un, per pilotatge irresponsable en la sessió de classificació del GP de San Marino) sortirà l'últim de la graella al Gran Premi de València, d'aquí a 15 dies. Allà, en l'última cita de la temporada, s'haurà de jugar el Mundial amb Jorge Lorenzo, que arriba a set punts del lideratge.

Márquez, que havia estat buscant les pessigolles incesablement a l'italià, però a la pista, amb interiors d'infart (15 en total, nou en la volta cinc), provocat com s'havia sentit després de les paraules de l'italià a la conferència de premsa de dijous, quan el va acusar d'entorpir-lo a l'última cursa per ajudar Lorenzo a guanyar el Mundial, ha acabat per terra. I s'ha hagut de retirar. No ha volgut quedar-se al marge de la baralla que l'italià manté amb el seu company d'equip per la corona de MotoGP, i Rossi l'hi ha fet pagar car.

La cursa l'ha guanyat Pedrosa amb la mateixa constància i regularitat que havia exhibit a la pista durant tot el cap de setmana. Sortia des de la *pole*. I s'ha escapat quan s'ha apagat el semàfor. L'ha seguit inicialment Márquez, però després s'ha perdut en altres assumptes que l'han fet acabar al *box*. L'únic que ha pogut seguir el seu deixant, tot i que des de lluny, ha estat Lorenzo, que havia quedat taponat per les dues Ducati a la sortida, però s'ha encarregat d'avançar-les totes dues al cap de tres revolts. Després de tres girs ja tractava de tancar les distàncies amb el d'Honda. La seva segona plaça l'ajuda a complir el seu objectiu: quedar per davant de Rossi i continuar restant-li punts. Ja està a set de l'italià quan queda una única cursa.

La Direcció de cursa ha esperat que acabés la prova per investigar l'incident. La primera impressió en baixar de la moto de Rossi ha estat fer com que no sabia res: “És una llàstima perquè he perdut molt temps amb ell, després al revolt 14 he anat ample i l'he fet anar una mica més lent. Ha vingut cap a mi i crec que ha caigut en aquell moment. És una pena. Ara, a València tot serà més difícil”. Al taller d'Honda ho tenien clar: “Valentino ha donat una puntada a la moto de Márquez deliberadament i això és el que l'ha fet caure”, ha declarat Livio Suppo, director de l'equip Repsol Honda.

La telemetría avala a Márquez

Honda sale en defensa de su piloto: “La palanca del freno delantero recibió un impacto, creemos que fue el resultado de la patada de Rossi”

NADIA TRONCHONI

Barcelona 2 NOV 2015 - 22:56 CET

En la bochornosa Sepang, ya por la tarde, tras una carrera que terminó demasiado pronto para él, Marc Márquez revisó los datos de telemetría de su moto. Suele hacerlo cada domingo de competición. Para aprender cómo y dónde mejorar, para poder ser cada vez más rápido. Un día como aquel, en Sepang, tras un encontronazo en la pista con Valentino Rossi que no acabó bien, buscaba explicaciones. Y las encontró.

Aquellas gráficas mostraban cómo el freno, de repente, soportaba una presión anormal y muy alta, y al mismo tiempo, los sensores de inclinación y de dirección de la moto indicaban cómo el manillar quedaba bloqueado. “Me ha dado una patada que ha bloqueado el freno de delante: eso me ha hecho caer”, decía Márquez tras el incidente. Pero hubo quien no le creyó. Hubo quien quiso ver un cabezazo previo del de Cervera a Rossi para explicar que el movimiento de pierna del italiano fue una reacción, un acto reflejo.

Él solo podía defenderse con su palabra, pues, hasta ayer, Honda no salió en su defensa para avalar su teoría. “Está claro que Valentino echó de la pista intencionadamente a Marc, lo que va contra las reglas, y no tuvo más remedio que irse ancho. La telemetría de la moto de Marc muestra que, a pesar de que él estaba intentando levantar la moto para evitar el contacto con Valentino, la palanca de su freno delantero recibió un impacto de repente que bloqueó el neumático delantero, aquella fue la razón de su caída. Creemos

que esa presión sobre el freno es el resultado de la patada de Rossi”, señala en un comunicado el vicepresidente ejecutivo de Honda Racing Corporation (HRC), Shuhei Nakamoto.

Creemos que había pruebas suficientes para tomar una decisión durante la carrera, no era necesario esperar hasta el final”

SHUHEI NAKAMOTO, VICE PRESIDENTE DE HONDA

En esa misma nota, el hombre fuerte de Honda en el Mundial anuncia que en unos días pondrá a disposición de la FIM, de Dorna, organizadora del Mundial, y de la prensa, la telemetría, algo que no había hecho antes, y que no quiso hacer hace una semana, pues entendía que las peleas se deciden en la pista y los pilotos se defienden encima de la moto. Este caso, sin embargo, ha llegado demasiado lejos.

Desde el domingo hasta este lunes fueron pasando los días hasta que el campeón del mundo recibió tantos improperios —el pasado viernes unos periodistas italianos de un programa de televisión, a quienes ya ha denunciado, intentaron entrar en su casa, a la fuerza, para darle un trofeo en forma de pene— que no pudo más. Y obligó a reaccionar a los suyos, tan educados, tan japoneses.

“Estamos apesadumbrados”, dice Nakamoto al inicio del comunicado. “Se ha acusado a Marc sin ninguna prueba tras la carrera de Phillip Island. No hay fundamentos para defender que quisiera ayudar a ningún otro piloto [Jorge Lorenzo, según le acusó Rossi] a ganar el campeonato, considerando que luchó para ganar la carrera, como finalmente hizo”.

En la nota, Nakamoto responde sobre si la batalla que se vio entre Rossi y Márquez en Malasia es el resultado de las acusaciones previas del primero: “Sabemos que Marc pilota al 100% siempre. Es una de las razones por las que le queremos y por las que tiene tantos fans en todo el mundo. Marc siempre da el máximo para conseguir el mejor resultado posible. Ha tenido grandes batallas en su carrera con muchos pilotos y nunca ninguno se ha quejado. En Malasia sabíamos que Marc estaba pasándolo mal al principio de la carrera con el depósito lleno, como ha pasado muchas veces esta temporada. Luego llegó Valentino y empezaron a pelear por el tercer puesto. Los adelantamientos fueron intensos, pero seguros por parte de los dos”.

Hasta que llegaron a aquella curva 14 en la que Rossi redujo su ritmo, abrió la trazada, acabó sacando de la pista a Márquez y provocando su caída. Honda respetó la decisión de Dirección de Carrera aquel domingo (le impuso tres puntos en el carné al italiano) y la sigue respetando ahora, pero tiene opinión propia: “Creemos que había pruebas suficientes para tomar una decisión durante la carrera, no era necesario esperar hasta el final”, dice Nakamoto. También respetará la decisión del TAS, que debe resolver si concede a Rossi una cautelar que le evite tener que salir el último de la parrilla en Valencia.

Italia acude al rescate de Rossi

Tras la condena inicial, la prensa arroja al líder del Mundial de MotoGP. El objetivo es convertir la disputa con el español Márquez en una contienda entre ambos países

PABLO ORDAZ

Roma [28 OCT 2015 - 12:46 CET](#)

El lunes por la noche, desde Perú, el primer ministro italiano, Matteo Renzi, telefoneó a Valentino Rossi. No ha trascendido aún el contenido de la conversación, pero se descarta que fuese para echarle una bronca. Después de algunas horas de estupor en las que el rodillazo del piloto italiano a Marc Márquez parecía fuera de toda discusión, Italia ha reaccionado como Bertrand du Guesclin en el trance que acabó con la vida de Don Pedro I de Castilla a manos de su hermano Enrique: “Ni quito ni pongo rey, pero ayudo a mi señor”. Lo que el domingo y todavía el lunes estaba claro, ahora ya no lo está tanto. La prensa italiana habla incluso de una misteriosa conspiración urdida en Andorra a finales de septiembre entre Jorge Lorenzo y Marc Márquez para dejar fuera de juego a Valentino Rossi. “Me lo habían dicho”, dicen que ha comentado el campeón italiano, “pero no quería creérmelo”.

Se trata de lo que en Italia se denomina un *giallo*, un misterio, una intriga destinada la mayoría de las veces a no resolverse jamás, de ahí su efectividad. Las hay de gran calibre —el secuestro de Aldo Moro, las masacres de la Mafia, el desastre aéreo de Ustica— y también de andar por casa, como esta última, cuyo único objetivo es levantar la moral del héroe desquiciado y llevarlo en volandas al podio de Valencia. Y lo cierto es que no se están ahorrando esfuerzos. Desde la llamada transoceánica del jefe del Gobierno a las

muestras de apoyo de los cantantes Vasco Rossi —“lo que hizo Valentino fue defenderse ante un individuo que intentó hacerlo caer durante toda la carrera”— y Jovanotti, pasando por las declaraciones de ánimo del jugador de baloncesto Danilo Gallinari o de los entrenadores de fútbol Marcello Lippi y Roberto Mancini.

Hay quienes, no obstante, están llevando la defensa de Rossi al límite de la sobreactuación. Destacan los casos del expiloto Loris Reggiani, quien se ha pasado de frenada asegurando que “en Sepang ni siquiera Gandhi habría resistido las provocaciones de Márquez”, o el columnista Vittorio Zucconi, que llega a escribir en el diario *La Repubblica*: “Yo estoy con Valentino, el Peter Pan que lucha contra los jóvenes leones”.

El objetivo es convertir la disputa entre Rossi y Márquez en una contienda nacional entre Italia y España. Los primeros en apuntarse a la fiesta han sido los editores de *Il Giornale*, esto es, la familia Berlusconi, últimamente muy escasa de batallas con posibilidades de victoria. El titular de la edición impresa no deja lugar a dudas: “Italia tiene ganas de vengar a Valentino”. Como los extremos se tocan, también *L’Unità*, el histórico diario de izquierdas fundado por Antonio Gramsci, se presta a desenterrar los viejos cuchillos que tiritan bajo el polvo: “España declara la guerra a Valentino”.

Así que, de aquí a Valencia, se espera que la consigna sea aquella de Groucho en *Los hermanos Marx en el Oeste*: “¡Es la guerra, más madera!”. Y a tal empeño, aunque con algunas excepciones, ya se están dedicando con pasión los medios italianos. Además del referido “*giallo*” —que la supuesta reunión conspiratoria entre Lorenzo y Márquez se celebre en Andorra le añade un punto de exotismo—, los esfuerzos se centran en demostrar que donde se vio rodillazo —de Rossi— lo que en realidad hubo fue cabezazo —de Márquez—. *La Gazzetta dello Sport* dedica tres de sus páginas rosas a “la radiografía de aquellos cuatro segundos”. La llamada en portada tiene su gracia, porque ya no habla de patada ni rodillazo, sino de “cuerpo a cuerpo”.

En el interior, el legendario piloto Giacomo Agostini, 73 años de edad y 15 títulos mundiales, asegura que Rossi no propinó “ninguna patada” a Márquez, si bien le achaca algo más grave para un italiano: su ausencia de *furbizia*, una palabra difícil de traducir con exactitud pero que lleva en su interior algunas dosis de habilidad e ingenio cocinadas con pillería. “Márquez”, explica Agostini, “fue más pillo que Rossi”. Y eso duele, porque

el recurso a la patada, al rodillazo, al cabezazo de Zidane, se ven como costumbres bárbaras, tan distintas a otros recursos más elegantes, como aquella “mano de Dios” — monumento planetario a la *furbitia*— que Maradona sacó a relucir en México 86. Aun así, ahora toca estar —como proclama el *Corriere dello Sport*— “todos con Rossi”. O sea, “Italia contra España”.